

Käibemaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Sisukokkuvõte

Seaduse eelnõuga kavandatakse käibemaksuseaduses (edaspidi *KMS*) sätestada teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikord, ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikord ja imporditud kauba eest käibemaksu deklareerimise ja tasumise erikord. Erikordadega laiendatakse alates 2015. aasta 1. jaanuarist elektroonilise side teenustele ja elektrooniliselt osutatavatele teenustele kehtivat korda ka teistele teenustele, mille käibe tekkimise koht on teises liikmesriigis ning ühendusesisesele kaugmüügile ning kehtestatakse sarnane erikord ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügile. Samuti lihtsustatakse käibemaksukohustuse täitmist väikesaadetiste importimisel, millele ei rakendata ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorda. Muudatusega kaotatakse kehtivad ühendusesisese kaugmüügi künnised ja ühendusesisesele kaupade kaugmüügile kehtestatakse Euroopa Liidu ülene ühtne teises riigis maksukohustuse tekkimise künnis 10 000 eurot. Samuti kaotatakse ühendusevälisest riigist imporditud väikese väärtusega kaupade (kuni 22 eurot) maksuvabastus. Lisaks nähakse ette eraldi sätted selliste isikute kohta, kes teevad kaupade kaugmüügi võimalikuks internetipõhiste kauplemiskohtade kaudu. Lisaks sätestatakse võimalus käibemaksu korrigeerimiseks lootusetute võlgade puhul.

Muudatuste eesmärk on käibemaksukohustuste lihtsustamine piiriülelset tegutsevate ettevõtjate jaoks ja võrdse kohtlemise tagamine Eesti ettevõtjatele võrreldes ettevõtlusega tegelevate ühendusevälise riigi isikutega.

Eelnõuga kavandatud muudatused vähendavad ettevõtjate halduskoormust ühendusesisesel kauplemisel. Eelnõu kohaselt võetakse üle nõukogu direktiiv (EL) 2017/2455, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ ja direktiivi 2009/132/EÜ seoses teatavate käibemaksukohustustega teenuste osutamise ja kaupade kaugmüügi puhul, ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/1995, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ kaupade kaugmüüki ja teatavaid omamaiseid tarneneid käsitletavate sätete osas. Samuti on arvestatud nõukogu rakendusmääruses (EL) 2019/2026, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 282/2011 seoses kauba tarnimise või teenuste osutamisega, mis tehakse võimalikuks elektrooniliste liidete abil, ja erikordadega, mida kohaldatakse maksukohustuslaste suhtes, kes osutavad teenuseid mittemaksukohustuslastele, tegelevad kaupade kaugmüügiga ja teevad teatavaid omamaiseid kaubarneid ning komisjoni rakendusmääruses (avaldamata), millega kehtestatakse nõukogu määruse (EL) nr 904/2010 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses erikordadega, mis hõlmavad maksukohustuslaste poolt mittemaksukohustuslastele teenuste osutamist, kaupade kaugmüüki ja teatavaid omamaiseid tarneid, sätestatut.

Lootusetute võlgade korral käibemaksu korrigeerimise näeb ette nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (edaspidi *käibemaksudirektiiv*) artikkel 90 (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1–118). Kehtiva korraga võrreldes saab ettevõtja õiguse teatud tingimustel ostja poolt kauba või teenuse eest osaliselt või täielikult tasumata jäetud ulatuses oma maksukohustust vähendada, mis tagab ettevõtjate võrdsema kohtlemise.

Eelnõu ettevalmistaja

Seaduse eelnõu on ette valmistanud Rahandusministeeriumi tolli- ja aktsiisipoliitika osakonna peaspetsialistid Aet Külasalu (aet.kylasalu@fin.ee, tel 611 3029), Gea Raissar

(gea.raissar@fin.ee, tel 611 3209) ja Kristo Madrus (kristo.madrus@fin.ee, tel 611 3070). Juriidilise ekspertiisi tegi Rahandusministeeriumi õigusosakonna jurist Virge Aasa (virge.aasa@fin.ee, tel 6113 549). Käibemaksu laekumist puudutava mõjuhinnangu koostas Rait Kiveste (rait.kiveste@fin.ee, tel 611 3231). Keeletoimetaja on Rahandusministeeriumi õigusosakonna keeleteoimetaja Sirje Lilover (sirje.lilover@fin.ee, tel 611 3638).

Märkused

Käibemaksuseaduse muudatustega võetakse üle 2021. aasta 1. jaanuarist kehtima hakkava nõukogu direktiivi (EL) 2017/2455, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ ja direktiivi 2009/132/EÜ seoses teatavate käibemaksukohustustega teenuste osutamise ja kaupade kaugmüügi puhul (ELT L 348, 29.12.2017, lk 7–22), artiklid 2 ja 3 ning Euroopa Liidu Nõukogu direktiiv (EL) 2019/1995, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ kaupade kaugmüüki ja teatavaid omamaiseid kaubaraineid käsitlevate sätete osas (ELT L 310, 2.12.2019, lk 1–5).

Eelnõu ei ole seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi ega muu menetluses oleva eelnõuga.

Seaduseelnõuga kavandatakse seaduse 2020. a 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooni (RT I, RT I, 19.12.2019, 15) muudatused.

Eelnõu seadusena vastuvõtmiseks on vajalik Riigikogu poolthääle enamus.

2. Seaduse eesmärk

2.1. Ühendusesisese kaugmüügi käibe tekkimise koht (KMS § 10¹).

Alates 2019. aasta 1. jaanuarist lihtsustati elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse osutamisel väikeettevõtjate käibemaksukohustuse täitmist ja seega vähendati nende halduskoormust. Kehtestati 10 000 euro suurune piirmäär. Kui nimetatud teenuste piiriülene käive kalendriaastas teiste liikmesriikide mittemaksukohustuslastele ettevõtja kohta kokku, sõltumata kui mitmes liikmesriigis neid teenuseid osutati, ei ületa 10 000 eurot, on ettevõtjal õigus nende teenuste osutamisel järgida koduriigi reegleid. Muudatusega laiendatakse tulenevalt käibemaksudirektiivi muudatustest alates 2021. aastast nimetatud teenustele kehtestatud regulatsiooni käibe tekkimise koha määramiseks ka ühendusesisesele kaugmüügile. Käibemaksudirektiiv näeb ette ka seni kehtinud kaugmüügi piirmäärade kaotamise, mille eesmärgiks on kaugmüügi tingimuste ühtlustamine Euroopa Liidus. Seega eelnõu kohaselt ühendusesisese kaugmüügiga tegelevad ettevõtjad ei pea arvestust pidama liikmesriikide kaupa arvestades erinevate riikide kaugmüügile kehtestatud piirmäärasid, kuhu nad kaupu kaugmüügi korras võõrandavad. Ühendusesisese kaugmüügi käibe tekkimise koht sätestatakse KMS §-s 10¹.

2.2. Käibemaksu korrigeerimine, kui võõrandatud kauba või osutatud teenuse eest on osaliselt või täielikult jäetud tasumata (KMS § 29).

Eelnõuga kavandatakse sätestada maksukohustuslasele õigus teatud tingimustel vähendada oma maksukohustust võõrandatud kauba või osutatud teenuse müügihinnalt arvestatud käibemaksusumma võrra, kui ostja on jätnud soetatud kauba või saadud teenuse eest osaliselt või täielikult tasumata. Kehtiva korra kohaselt, kui kauba soetaja või teenuse saaja ei ole vaidlustanud soetatud kauba või saadud teenuse kvaliteeti või mahtu ja nõudest loobumine on tingitud vaid kliendi vähesest maksevõimest, ei mõjuta nõudest loobumine võõrandatud kauba või osutatud teenuse käibe suurust ja käibemaksuarvestust. Osaliselt või täielikult tasumata arvetega seotud käibemaksuarvestuse korra muudatus on seotud Euroopa Kohtu lahendiga C-246/16, mis muutis eelnevates kohtulahendites toodud põhimõtet käibemaksudirektiivi artikli

90 lõike 2 käsitluse osas. See puudutab maksuarvestust nn lootusetute võlgade korral. Käibemaksudirektiivi artikli 90 lõige 2 annab liikmesriigile õiguse teha erand ja mitte lubada maksustavat väärtust vähendada täieliku või osalise mittetasumise korral. Kohtulahendi C-246/16 punkti 19 kohaselt, kui liikmesriik on otsustanud kasutada erandit, ei ole maksukohustuslasel õigust nõuda maksustatava väärtuse vähendamist. Samas lahendi punkti 21 kohaselt tuleb erandeid tõlgendada kitsalt ja kuigi liikmesriikidel on võimalus teha maksustatava väärtuse korrigeerimisest erandeid, ei ole liidu seadusandja andnud õigust korrigeerimist lihtsalt täielikult välistada. Varasemalt ei ole sellist tõlgendust käibemaksudirektiivi artikli 90 lõikele 2 kohtute poolt antud.

2.3. Teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikord (KMS § 43).

Eelnõuga kavandatakse muuta KMS §-s 43 sätestatud elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse erikorda laiendades seda korda ka muudele mittemaksukohustuslastele osutatavatele teenustele, mille käibe tekkimise koht on teises liikmesriigis ning lisaks kaugmüügile ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamisele. Eesmärgiks on lihtsustada piiriüleselt mittemaksukohustuslastele kauba võõrandamisel ja teenuse osutamisel maksukohustuse täitmist.

Erikorra rakendamiseks täiendatakse olemasolevat elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse käibemaksuga maksustamiseks loodud elektroonilist süsteemi. Isik, kes soovib erikorda rakendada või juba rakendab seda, esitab avalduse, esitatud andmete muudatused ning erikorraga hõlmatud teenuste käibedeklaratsioonid maksuhalduri veebilehe elektroonilise portaali kaudu.

Erikorra rakendamine on ettevõtjale vabatahtlik.

2.4. Ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikord ning imporditud kauba eest käibemaksu deklareerimise ja tasumise erikord (KMS §-d 43¹ ja 43²).

Alates 1. jaanuarist 2021. a kaotatakse kuni 22 euro väärtusega kaubasaadetiste impordi maksuvabastus. Muudatuse eesmärk on tagada EL-i ettevõtjate, sh Eesti ettevõtjate võrdne kohtlemine võrreldes ettevõtlusega tegelevate ühenduseväliste riikide isikutega. Praegu on EL-i ettevõtjad halvemas olukorras kui ühenduseväliste riikide ettevõtjad, kelle väikese väärtusega kaupa saab EL-i käibemaksuvabalt importida, samas kui EL ettevõtjad peavad väikese väärtusega kaubalt arvestama käibemaksu.

Väikese väärtusega kaubasaadetiste impordikäibemaksu deklareerimise lihtsustamiseks kehtestatakse ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikord. Erikorda rakendav maksukohustuslane saab õiguse deklareerida ja tasuda ühendusevälisest riigist ühenduse maksukohustuslasele saadetava kuni 150 euro väärtusega kaubasaadetise impordikäibemaksu kuupõhiselt imporditud kauba kaugmüügi käibemaksu deklaratsioonil.

Lisaks kehtestatakse väikese väärtusega kaubasaadetisele lihtsustatud korras impordikäibemaksu tasumise erikord juhuks, kui kauba saatja ei ole imporditud kauba kaugmüügi erikorra rakendaja. Sellisel juhul on võimalus kauba saajal tasuda importimisel tasumisele kuuluv käibemaks nt postioperaatorile või kullerteenuse osutajale, kes kauba saaja eest deklareerib kauba ja tasub sellelt arvestatud impordikäibemaksu maksuhaldurile.

Erikordade rakendamine on ettevõtjatele vabatahtlik.

2.5. Seaduse eelnõule ei ole eelnenud väljatöötamiskavatsust. Nõukogu direktiivi (EL) 2017/2455 artiklite 2 ja 3 ning nõukogu direktiivi (EL) 2019/1995 põhimõtete rakendamiseks tuleb liikmesriikidel võtta vastu vajalikud normid ja avaldada need hiljemalt 2020. aasta 31.

detsembriks. Nimetatud direktiivide üle võtmine siseriiklikku seadusandlusesse järgides direktiivides sätestatud tähtaegu on liikmesriigile kohustuslik ning selles osas ei ole liikmeriigile jäetud diskretsiooni.

Ühendusesisest kaugmüüki ja väikesaadetiste impordimaksuvabastuse kaotamist puudutavatest muudatustest tulenevat mõju on analüüsitud Euroopa Komisjoni töödokumendis SWD(2016) 379 final¹.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

1) KMS § 2 lõiked 9 ja 9¹

KMS § 2 lõige 9 muudetakse ja paragrahvi lisatakse lõige 9¹. Lõikes 9 asendatakse mõiste „kaugmüük“ mõistega „ühendusesisene kaugmüük“. Sisult vastab kehtivas KMS-s sätestatud mõiste „kaugmüük“ eelnõus kavandatud mõistele „ühendusesisene kaugmüük“. Lõikega 9¹ lisatakse mõiste ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüük“.

Ühendusesisene ja ühenduseväline kaugmüük on piiriülene kauba müük mittemaksukohustuslasele, ehk ühenduses asuva isiku poolt kauba võõrandamine ja toimetamine teise liikmesriigi mittemaksukohustuslasele või ühendusevälises riigis asuva isiku poolt kauba võõrandamine ja toimetamine ühenduses asuvale mittemaksukohustuslasele.

Ühendusesiseseks kaugmüügiks ja ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügiks loetakse ka kauba võõrandamist juhul, kus kauba võõrandaja sekkub kaudselt kauba toimetamisse. Võõrandaja loetakse kauba toimetamisse kaudselt sekkunuks eelkõige järgmistel juhtudel:

1. võõrandaja teostab kauba lähetamise või toimetamise allhanke korras kolmanda isiku kaudu, kes toimetab kauba soetajale
2. kaupade lähetamise või toimetamise korraldab kolmas isik, kuid võõrandaja vastutab kas täielikult või osaliselt kauba kättetoimetamise eest kauba soetajale;
3. võõrandaja esitab arve ja võtab kauba soetajalt veotasu ning kannab selle edasi kolmandale isikule, kes korraldab kauba lähetamise või toimetamise;
4. võõrandaja reklaamib kauba soetajale mis tahes viisil kolmanda isiku kättetoimetamisteenuseid, loob kauba soetaja ja kolmanda isiku vahel kontakti või esitab kolmandale isikule muul viisil teabe, mis on vajalik kauba soetajale kauba kättetoimetamiseks.

Kaupu ei loeta võõrandaja poolt ega tema nimel lähetatuks või toimetatuks, kui kauba soetaja toimetab kauba ise või kui kauba soetaja korraldab kauba kättetoimetamise kolmanda isiku kaudu ja võõrandaja ei sekku otseselt ega kaudselt nende kaupade lähetamisse või kaupade veo korraldamisse ega abistamisse.

2) KMS § 4 lõiked 1² ja 1³

KMS § 4 lisatakse lõiked 1² ja 1³, millega nähakse ette, et isikud, kes teevad kaupade kaugmüügi võimalikuks internetipõhise kauplemiskoha kaudu (ehk isikud, kes omavad internetipõhist kauplemiskohta), kaasatakse kõnealustelt müükidelt tasuta käibemaksu kogumisse, sätestades, et nad on isikud, keda käsitatakse selliste müükide teostajatena. Internetipõhine kauplemiskoht on defineeritud küberturvalisuse seaduse §-s 2 järgmiselt: internetipõhine kauplemiskoht on infoühiskonna teenus, mis võimaldab tarbijakaitse seaduse tähenduses tarbijal ja kauplejal sõlmida internetipõhise müügi- või teenuse osutamise lepingu kas internetipõhise kauplemiskoha veebisaidil või kaupleja veebisaidil, mis kasutab internetipõhise kauplemiskoha pakutavat andmetöötlusteenust. Internetipõhised kauplemiskohad kaasatakse käibemaksu kogumisse selleks, et tagada efektiivne käibemaksu kogumine juhtudel, kui kaugmüüki teostatakse internetipõhise kauplemiskoha kaudu.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2016:0379:FIN>

Lõikes 1² sätestatakse, et internetipõhise kauplemiskoha kaudu ühendusevälisest riigist imporditud kaupade kaugmüüki võimaldava isiku puhul loetakse, et ta on need kaubad soetanud ja võõrandanud ise. Säte kehtib kaubasaadetiste puhul, mille väärtus ei ületa 150 eurot, millest alates nõutakse importimisel täielikku tollideklaratsiooni. KMS § 4 lõike 1² eesmärk on sätestada internetipõhist kauplemiskohta omavale isikule maksukohustus ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüüki teostava isiku asemel, kes on tegelik kauba võõrandaja. Selle tulemusena jagatakse kaugmüük tinglikult kaheks tehinguks: ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüüki teostava isiku poolt kauba võõrandamine internetipõhist kauplemiskohta omavale isikule ja internetipõhist kauplemiskohta omava isiku poolt kauba võõrandamine mittemaksukohustuslasele. Tulemus on see, et internetipõhine kauplemiskoht loetakse selliste müükide teostajaks käibemaksu mõistes.

Lõikes 1³ nähakse ette, et kui maksukohustuslane, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, võõrandab oma ühenduses asuvat kaupa internetipõhise kauplemiskoha kaudu mittemaksukohustuslasele, siis loetakse, et internetipõhine kauplemiskoht on need kaubad ise soetanud ja võõrandanud. KMS § 4 lõike 1³ eesmärk on sätestada internetipõhist kauplemiskohta omavale isikule maksukohustus nimetatud ühendusevälise riigi isiku asemel, kes on tegelik kauba võõrandaja. Selle tulemusena jagatakse kaugmüük tinglikult kaheks tehinguks: ühendusevälise riigi isiku poolt kauba võõrandamine internetipõhist kauplemiskohta omavale isikule ja internetipõhist kauplemiskohta omava isiku poolt kauba võõrandamine mittemaksukohustuslasele. Tulemus on see, et internetipõhist kauplemiskohta loetakse selliste müükide teostajaks käibemaksu mõistes.

Kuivõrd internetipõhised kauplemiskohti on erinevaid, ei pruugi kõikide majandustegevus olla üles ehitatud selliselt, et see võimaldaks neil olla kaasatud tasumisele kuuluva käibemaksu kogumisse. Käesoleva paragrahvi mõistes tähendab internetipõhise kauplemiskoha kaudu kaupade kaugmüügi võimalikuks tegemine internetipõhise kauplemiskoha kasutamist, mis võimaldab kauba soetajal ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kaupu müügiks pakkaval müüjal ühendust võtta, mille tulemusel toimub kauba võõrandamine selle internetipõhise kauplemiskoha kaudu.

Üldiselt eeldatakse, et internetipõhise kauplemiskoha kaudu tehakse kaupade kaugmüük võimalikuks ja sellisel juhul käsitatakse internetipõhist kauplemiskoha müügi teostajana. Internetipõhise kauplemiskohta ei loeta kauba soetajaks ja mittemaksukohustuslasele võõrandajaks, ehk teise isiku kaupade kaugmüügi võimaldajaks, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

1. internetipõhine kauplemiskoht ei kehtesta otseselt ega kaudselt kauba võõrandamise mis tahes tingimusi;
2. internetipõhine kauplemiskoht ei ole otseselt ega kaudselt seotud kliendilt tasu sissenõudmise lubamisega;
3. internetipõhine kauplemiskoht ei ole otseselt ega kaudselt seotud kaupade tellimise või kättetoimetamisega.

Näited internetipõhise kauplemiskoha vastutuse kohta on toodud seletuskirja lisa 1.

3) KMS § 9 lõige 1 punktid 1, 2 ja 7 ning lõike 2 punkt 1

KMS § 9 sätestab kauba, sh kaugmüügi käibe tekkimise koha. Planeeritava muudatusega sätestatakse kaugmüügi käibe tekkimise koha üldreeglid KMS § 10¹. Seoses internetipõhist kauplemiskohta omavatele isikutele lisanduva maksukohustusega (KMS § lõiked 4² ja 4³) lisatakse KMS § 9 lõike 1 punkti 1 kauba käibe tekkimise koht ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi korral. KMS § 43¹ sätestatud ühendusevälisest riigist imporditud kaupade kaugmüük maksustatakse erikorra alusel ja sellise kauba kaugmüügi käive tekib riigis,

kus asub kauba saaja. Sellise kauba importi ei maksustata (KMS § 17 lõike 1 punkt 11). Sellest tulenevalt muudetakse KMS § 9 lõike 1 punkti 1 ja sätestatakse, et ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibe tekkimise koht on Eesti, kui kauba kaugmüük on maksustatud ühendusevälise riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorra alusel ja kaup imporditakse Eestis asuvale mittemaksukohustuslasele.

Lõikesse 1 lisatakse punkt 7, mille kohaselt on käibe tekkimise koht Eesti, kui maksukohustuslane rakendab kasutatud kauba, originaalkunsteose ning kollektiooni- ja antiikeseme võõrandamisel kasutatud kauba, originaalkunsteose ning kollektiooni- ja antiikeseme edasimüügi käibemaksuga maksustamise erikorda või avalikul enampakkumisel müüdud kasutatud kauba, originaalkunsteose, kollektiooni- ja antiikeseme müügi käibemaksuga maksustamise erikorda. Nimetatud erikordade alusel maksustatakse edasimüügiks soetatud kauba ostu- ja müügihinna vahet. Sellise kauba võõrandamisel on käibe tekkimise koht erikorda rakendava kauba võõrandaja asukoht.

Muudatusega jäetakse välja lõike 1 punkt 2 ja lõike 2 punkt 1, kuna kaugmüügi käibe üldreeglid sätestatakse KMS §-s 10¹.

4) KMS § 9 lõiked 4 ja 5

Muudatusega täpsustatakse KMS § 9 lõikes 4 maksukohustuslasest edasimüüja tähendust. Sätte eesmärk on määrata ahelteingu korral käibe tekkimise koht. Maksukohustuslasest edasimüüja selles sättes on maksukohustuslane EL-üleses mõttes, ehk hõlmab ka teise liikmesriigi maksukohustuslasi mitte üksnes Eestis registreeritud isikuid, kuna puudutab ka olukorda, kui teise liikmesriigi registreeritud maksukohustuslane toimetab edasimüüjana kauba teisest liikmesriigist Eestisse. Ka kehtiva KMS sõnastuse kohaselt tekiks teise liikmesriigi maksukohustuslasest edasimüüja poolt kauba toimetamisel Eestisse käibemaksukohustus Eestis KMS §-s 8 sätestatud üldreeglit järgides, kuid aheltehinguid reguleeriva erisätte olemasolul on õige, kui kõik aheltehinguid puudutavad olukorrad oleks kaetud erisättega, ehk KMS § 9 lõigetega 4 ja 5. Sellest tulenevalt on lisatakse maksukohustuslasest edasimüüjale ka teise liikmesriigi maksukohustuslasest edasimüüja.

Lisaks täiendatakse lõikeid lausega, mille kohaselt aheltehingute regulatsiooni ei kohaldata KMS § 4 lõigetes 1² ja 1³ sätestatud juhtudel. KMS § 4 lõiked 1² ja 1³ on samuti oma sisult aheltehingud, kuid sellise erinevusega, et internetipõhine kauplemiskoht loetakse üksnes käibemaksustamise mõttes kauba soetajaks ja võõrandajaks. Tehingute majandusliku sisu poolest internetipõhised kauplemiskohad antud juhtudel kaupa ei soeta ega võõranda.

5) KMS § 10¹

KMS § 10¹ muutmisega sätestatakse ühendusesisese kaugmüügi ja elektroonilise side teenuse ning elektrooniliselt osutatava teenuse käibe tekkimise koht.

Kehtiv KMS § 10¹ sätestab elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse käibe tekkimise koha. Muudatusega sisuliselt laiendatakse nimetatud teenustele kehtivat regulatsiooni ühendusesisesele kaugmüügile. Elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse käibe tekkimise koha määramise regulatsioon ei muutu.

Muudatuse kohaselt on ühendusesisese kaugmüügi käibe tekkimise koht kauba võõrandaja asukohariik. Sama reegel kehtib juba alates 2019. aastast elektroonilise side teenust ja elektrooniliselt osutatavat teenust osutavale ettevõtjale, millele lisandub alates aastast 2021 ühendusesisene kaugmüük. Seega, kui isiku poolt teiste liikmesriikide mittemaksukohustuslastele osutatavate elektroonilise side teenuste ja elektrooniliselt osutatavate teenuste käive ning ühendusesisene kaugmüük kalendriaastas kokku ei ületa 10 000

eurot, siis ta maksustab sarnaselt oma asukohariigis osutatavate teenustega ja võõrandatavate kaupadega ka piiriüleselt osutatud teenused ja ühendusesisese kaugmüügi oma asukohariigi reeglite kohaselt.

See tähendab, et teenuse osutaja või kauba võõrandaja deklareerib teiste liikmesriikide mittemaksukohustuslastele osutatud teenuste või võõrandatud kaupade käibe oma siseriiklikul käibedeklaratsioonil siseriikliku käibena. Ka arve väljastamisel järgitakse oma asukohariigi reegleid.

Lõikes 1 sätestatakse üldreegel, mille kohaselt on Eestis asuvale mittemaksukohustuslasele ühendusesisese kaugmüügi korras võõrandatud kauba käibe tekkimise koht Eesti.

Lõikes 2 sätestatakse üldreegel, mille kohaselt on Eestis asuvale mittemaksukohustuslasele elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse osutamisel käibe tekkimise koht Eesti (kehtiva KMS § 10¹ lõige 1).

Erandina lõigetest 1 ja 2 ei ole käibe tekkimise koht Eesti, kui kõnealuseid kaupu võõrandatakse või teenuseid osutatakse teises liikmesriigis oleva asukoha või püsiva tegevuskoha kaudu piiriüleselt mittemaksukohustuslastele EL-s, sh Eestis, ja võõrandatud kaupade või osutatud teenuste koguväärtus kalendriaastas kokku, sõltumata kui mitmesse liikmesriiki neid kaupu võõrandati või mitmes liikmesriigis teenuseid osutati, ei ületa kaupade ja teenuste kohta kokku 10 000 eurot (lõige 3). Tingimuseks on ka see, et ettevõtjal ei või olla asukohta või püsivat tegevuskoha mujal liikmesriikides, ehk tema tegevus on üksnes ühes liikmesriigis. Sellisel juhul on käibe tekkimise koht teises liikmesriigis asuva kauba võõrandaja või teenuse osutaja asukohariik, kui ta ei ole valinud kõnealuste kaupade või teenuste maksustamist käibe tekkimise koha üldreegli alusel. Kuni nimetatud käibe piirmäära ületamiseni on teise liikmesriigi isikul õigus maksustamisel järgida oma asukohariigi reegleid, ehk deklareerida teistes liikmesriikides kõnealuste kaupade võõrandamisel või teenuste osutamisel lõpptarbijale tekkinud käive oma asukohariigi käibena (lõige 4). Näiteks, kui Läti ettevõtja osutab kalendriaasta jooksul Eestis, Leedus ja Soomes asuvatele mittemaksukohustuslastele elektroonilist teenust kogumaksumusega 1000 eurot ja teostab samadesse riikidesse kaupade kaugmüüki kogumaksumusega 8500 eurot, siis on ettevõtjal õigus maksustada nii kõnealuste teenuste kui kaupade käive Läti siseriikliku käibena ilma, et see tuleks deklareerida eraldi kõigis kolmes riigis. Sarnane regulatsioon kehtestatakse ka vastupidisele olukorrale, kui Eesti isik osutab teises liikmeriigis asuvale mittemaksukohustuslasele piiriüleselt elektroonilise side teenust või elektrooniliselt osutatavat teenust või müüb kaugmüügi korras kaupu (§ 10¹ lõiked 5–9).

Lõikes 5 sätestatakse üldreegel, mille kohaselt teise liikmesriigi mittemaksukohustuslasele ühendusesisese kaugmüügi korras kauba võõrandamisel käibe tekkimise koht ei ole Eesti.

Lõikes 6 sätestatakse üldreegel (kehtiva KMS § 10¹ lõige 4), mille kohaselt teenuse käibe tekkimise koht ei ole Eesti, kui elektroonilise side teenust ja elektrooniliselt osutatavat teenust osutatakse Eestis oleva asukoha või püsiva tegevuskoha kaudu teises liikmesriigis asuvale mittemaksukohustuslasele.

Lõikes 7 sätestatakse erand lõigetega 5 ja 6 sätestatud üldreeglit, millal käibe tekkimise koht ei ole Eesti. Erandina käsitletakse ühendusesisese kaugmüügi ning elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse käibe tekkimise kohana Eestit, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) kauba võõrandaja või teenuse osutaja ei oma asukohta või püsivat tegevuskoha mujal liikmesriigis kui üksnes Eestis;
- 2) kaup võõrandatakse või teenust osutatakse teises liikmesriigis asu- või elukohta

omavale isikule, kes ei ole üheski liikmesriigis registreeritud maksukohustuslasena ega piiratud maksukohustuslasena;

3) ühendusesisese kaugmüügi ning elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse käive kokku ei ületa kalendriaasta algusest arvates 10 000 eurot ning nimetatud käive ei ületanud 10 000 eurot ka eelmisel kalendriaastal.

Näiteks, kui Eesti ettevõtja osutab teistes liikmesriikides asuvatele mittemaksukohustuslastele teenuseid 4 000 euro väärtuses ja teostab kaupade kaugmüüki 4 000 euro väärtuses kalendriaastas, siis on ettevõtjal õigus kogu selline piiriülene käive deklareerida Eestis oma käibedeklaratsioonil kui Eesti siseriiklik käive.

Lõikes 7 sätestatud erandit on õigus rakendada, kui lõigetega 5 ja 6 hõlmatud kauba ja teenuse käive kalendriaastas kokku ei ületa 10 000 eurot. Alates nimetatud käibe piirmäära ületamise päevast on isik kohustatud nende teenuste maksustamisel järgima lõigetes 5 ja 6 sätestatud üldreeglit (lõige 9).

Eestis oleva asukoha või püsiva tegevuskoha kaudu ühendusesisest kaugmüüki teostav või teises liikmesriigis asuvale mittemaksukohustuslasele elektroonilise side teenust ja elektrooniliselt osutatavat teenust osutav isik, kes vastab lõikes 7 sätestatud tingimustele (ühendusesisene kaugmüük või piiriüleselt osutatavate nimetatud teenuste käive kokku, sõltumata kui mitmesse liikmesriiki kaupa võõrandati või kui mitmes liikmesriigis teenuseid osutati, ei ületa 10 000 eurot kalendriaastas) võib määratleda kõnealuste teenuste osutamise kohana mittemaksukohustuslase asukoha liikmesriigi, ehk rakendada üldreeglit (lõiked 5 ja 6).

Selleks, et rakendada üldreeglit tuleb ettevõtjal kas registreerida ennast mittemaksukohustuslase asukohariigis maksukohustuslasena või esitada maksuhaldurile avaldus vastavalt KMS § 43 lõikele 6 erikorra rakendamiseks Eestis. Kui isik on valinud käibe tekkimise kohaks kauba või teenuse saaja liikmesriigi, kuigi lõike 7 tingimused on täidetud, siis valik kohustab isikut järgima kõnealuste kaupade ja teenuste maksustamisel lõigetega 5 ja 6 sätestatud üldreegleid valiku rakendamisest alates perioodi jooksul, mis hõlmab kahte kalendriaastat (lõige 8). Sellise ajalise piirangu kehtestamise eesmärk on vältida võimalust, et ettevõtjad, kellel puudub kohustus, kuid on valinud ühendusesisese kaugmüügi või teenuse käibe tekkimise kohana mittemaksukohustuslase asukoha liikmesriigi, ei hakkaks oma valikut tihti muutma. Näiteks, kui isik valib 2020. aasta 1. märtsil kõnealuste teenuste osutamise kohana mittemaksukohustuslasele asukoha liikmesriigi, siis tal tuleb seda valikut rakendada vähemalt 2023. aasta 31. detsembrini.

Lõikes 10 sätestatakse käibe tekkimise koha määramisel erand kasutatud kaubale, originaalkunstiteosele ning kollektiooni- ja antiikesemele, mis on maksustatud kasutatud kauba, originaalkunstiteose ning kollektiooni- ja antiikeseme edasimüügi käibemaksuga maksustamise erikorra või avalikul enampakkumisel müüdud kasutatud kauba, originaalkunstiteose, kollektiooni- ja antiikeseme müügi käibemaksuga maksustamise erikorra alusel. Nimetatud erikordade alusel maksustatakse edasimüügiks soetatud kauba ostu- ja müügihinna vahet. Sellise kauba võõrandamisel kaugmüügi korras on käibe tekkimise koht erikorda rakendava kauba võõrandaja asukoht. Seega erikorra alusel maksustatud kauba võõrandamisel kaugmüügi korras ei teki käivet kauba saaja liikmesriigis, kuna vastasel korral tekiks topeitmaksustamine.

6) KMS § 11 pealkiri ja lõige 8

KMS § 11 sätestab käibe tekkimise, kauba importimise, teenuse saamise ja kauba ühendusesisese soetamise aja. Tulenevalt sellest, et eelnõu kohaselt loetakse internetipõhist kauplemiskohta omavat isikut kauba soetajaks ja võõrandajaks, kui mittemaksukohustuslane

kasutab seda kauplemiskohta kauba soetamisel, täiendatakse KMS § 11 pealkirja ja lisatakse lõige 8, millega kehtestatakse aeg, mida loetakse internetipõhise kauplemiskoha poolt kauba soetamise ja käibe tekkimise ajaks.

KMS § 11 täiendatakse lõikega 8, millega sätestatakse kauba soetamise ja käibe tekkimise aeg internetipõhist kauplemiskohta omavale isikule. Kui ühendusevälisest riigist imporditud kaupade kaugmüük või maksukohustuslase poolt, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, ühenduses asuva kauba müük toimub internetipõhist kauplemiskohta kasutades, siis eelnõu kohaselt (KMS § 4 lõiked 1² ja 1³) loetakse, et internetipõhist kauplemiskohta omav isik on need kaubad soetanud ja võõrandanud edasi internetipõhist kauplemiskohta kasutanud kauba soetajale. Lõikega 8 sätestatakse, et internetipõhist kauplemiskohta omaval isikul tekib sellise ühendusevälisest riigist ühenduse isiku poolt ostetud kauba soetus ja käive üheaegselt hetkel, kui internetipõhist kauplemiskohta omav isik saab kauba eest makse tasumise või makse tasumise kohustuse kinnituse või makse autoriseerimisteate.

Näiteks kui ühenduses asuv mittemaksukohustuslane ostab kauba ühendusevälise riigi isikult kasutades ostu sooritamiseks internetipõhist kauplemiskohta, siis sellel hetkel, kui ta on esitanud internetipõhise kauplemiskoha kaudu oma pangakonto andmed ja kinnitanud makse tasumise, tekib internetipõhist kauplemiskohta omaval isikul sellelt tehingult käibemaksu tasumise kohustus selles riigis, kus kauba saaja asub. Seda kohustust on internetipõhist kauplemiskohta omaval isikul võimalik lihtsustatult täita rakendades erikordasid, mis sätestatakse KMS §-dega 43 ja 43¹, et vältida erinevates riikides maksukohustuslasena registreerimist või ühendusevälisest riigist imporditud kaupade kaugmüügi korral kauba impordi tavakorras maksustamist, mis tähendaks kauba tegeliku saaja kohustust täita kaubasaadetise importimisel impordiga seotud kohustused – kauba deklareerimine ja käibemaksu tasumine.

7) KMS § 15 lõige 3 punkt 14

Muudatusega lisatakse KMS § 15 lõikesse 3 punkt 14. Vastavalt kavandatavale KMS § 4 lõikele 1³, kui isik võimaldab internetipõhise kauplemiskoha kaudu maksukohustuslasel, kelle asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, ühenduses asuvat kaupa võõrandada mittemaksukohustuslasele loetakse, et see isik on soetanud ja võõrandanud need kaubad ise. Seega loetakse, et kauba mittemaksukohustuslasele võõrandaja on internetipõhist kauplemiskohta omav isik, mitte tegelik kauba võõrandaja. Kavandatava KMS § 4 lõike 1³ eesmärk on sätestada internetipõhist kauplemiskohta omavale isikule maksukohustus maksukohustuslase asemel, kelle ettevõtte asukoht on ühendusevälises riigis ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht ning kes on tegelik kauba võõrandaja. Selle tulemusena tekib kaks tehingut: maksukohustuslase poolt kauba võõrandamine internetipõhist kauplemiskohta omavale isikule ja internetipõhist kauplemiskohta omava isiku poolt kauba võõrandamine mittemaksukohustuslasele. Punktiga 14 sätestatakse, et kauba võõrandamine maksukohustuslase poolt internetipõhist kauplemiskohta omavale isikule maksustatakse 0%-lise määraga. Käive tekib liikmesriigis, kus kaup asub, kuna selle käibega seoses kauba transporti ei toimu. Maksukohustuslasel on õigus sellise kauba võõrandamisega seotud sisendkäibemaks maha arvata, kuid maksukohustus kauba võõrandamiselt on internetipõhist kauplemiskohta omaval isikul, kes deklareerib selle enda käibena.

8) KMS § 17 lõige 1 punkt 9

Kehtiva KMS § 17 lõike 1 punkti 9 kohaselt ei maksustata importimisel kaubasaadetist, mille väärtus on kuni 22 eurot, välja arvatud alkohol, tubakatooted, parfüüm, tualettvesi ning teatud tingimustel saadetised ühelt füüsiliselt isikult teisele füüsilisele isikule. Muudatuse kohaselt

tunnistatakse see säte kehtetuks, ehk seega edaspidi kaubasaadetistele maksuvaba piirmäära ei ole ja saadetised maksustatakse olenemata selle väärtusest.

9) KMS § 17 lõige 1 punkt 11

Muudatusega kavandatakse lisada KMS § 17 lõikesse 1 punkt 11, mille kohaselt importimisel ei maksustata kaubasaadetisi, millelt tasumisele kuuluv käibemaksusumma deklareeritakse ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorda rakendades eeldusel, et maksuhaldurile on hiljemalt impordideklaratsiooni esitamisel esitatud erikorda rakendava maksukohustuslase, teise liikmesriigi maksukohustuslase või ettevõtlusega tegeleva ühendusevälise riigi isiku erikorra rakendamiseks antud registreerimise number või kui nimetatud isikute eest täidab erikorras ettenähtud kohustused vahendaja, siis sellise vahendaja erikorra rakendamiseks antud registreerimise number. Erikorda rakendav isik deklareerib importimisel tasumisele kuuluva maksusumma erikorras ettenähtud tingimustel liikmesriigis, kus ta on erikorra rakendajana registreeritud, mitte siis kui toimub kauba import. Seetõttu on kauba import maksuvaba.

10) KMS § 18 punkt 6

KMS §-s 18 on sätestatud juhud, mille korral kauba ühendusesisest soetust ei maksustata. Muudatusega lisatakse sättesse punkt 6, mille kohaselt ei maksustata kasutatud kauba, originaalkunstimeose ning kollektiooni- ja antiikeseme, mis on maksustatud kasutatud kauba, originaalkunstimeose ning kollektiooni- ja antiikeseme edasimüügi käibemaksuga maksustamise erikorra või avalikul enampakkumisel müüdü kasutatud kauba, originaalkunstimeose, kollektiooni- ja antiikeseme müügi käibemaksuga maksustamise erikorra alusel ühendusesisest soetust. Sarnaselt kaugmüügi regulatsiooni käsitlusega (vt § 10¹ lg 10) ei maksustata nimetatud kaupu tarbimiskoha põhimõtte kohaselt, kuna nimetatud erikordade alusel maksustatakse edasimüügiks soetatud kauba ostu- ja müügihinna vahet. Sellise kauba ühendusesisesel soetamisel soetamist ei maksustata, kuna kauba käive on erikorra alusel maksustatud erikorda rakendava kauba võõrandaja poolt võõrandaja asukohariigis, ehk teises liikmesriigis.

11) KMS § 19 lõige 1

Kui ettevõtlusega tegelev ühendusevälise riigi isik, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, kasutab oma ühenduses asuva kauba võõrandamiseks internetipõhist kauplemiskohta, siis loetakse, et see kauplemiskoht on saanud ja võõrandanud need kaubad ühenduses asuvale maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule ise. Ehk sellisel juhul on ühendusevälise riigi ettevõtlusega tegeleva isiku poolt ühenduses võõrandatud kaupade osas maksukohustus internetipõhisel kauplemiskohal. Nimetatud ühendusevälise riigi isiku käive internetipõhisele kauplemiskohale on maksustatud 0% määraga (KMS 15 lõike 3 punkt 14), mis annab ühendusevälise riigi isikule õiguse kaupade impordil tasutud käibemaksu oma sisendkäibemaksuna maha arvata. Kuna internetipõhine kauplemiskoht sisuliselt täidab maksukohustuse ühendusevälise riigi ettevõtlusega tegeleva isiku eest, kellele ei kohalduks Eesti siseriiklik käibemaksukohustuse tekkimise piirmäär 40 000 eurot, siis ka internetipõhisele kauplemiskohale KMS § 4 lõikes 1³ nimetatud käibe korral ei kohaldata KMS § 19 lõike 1 alusel Eesti siseriiklikku käibemaksukohustuse tekkimise piirmäära.

12) KMS § 19 lõiked 3 ja 4

Kehtiva korra kohaselt ei teki ettevõtlusega tegeleval välisriigi isikul registreerimiskohustust Eestis, kui isik teostab Eesti mittemaksukohustuslasele kaugmüüki ja selle käive ei ületa 35 000 eurot kalendriaastas, ehk sellisel juhul tekib ettevõtlusega tegeleval välisriigi isikul käive liikmesriigis, kust ta kaugmüüki teostab. Eelnõuga nähakse ette ühendusesisese kaugmüügi

käibe tekkimise koha määramise kord ja sellega seotud piirmäär KMS §-s 10¹. Seetõttu pole KMS § 19 lõike 3 teises lauses ja § 19 lõikes 4 kaugmüüki puudutav regulatsioon asjakohane. Maksukohustuslasena registreerimiskohustust Eestis ei teki välisriigi isikul ka juhul, kui tema Eestis tekiv käive deklareeritakse ja tasutakse teises liikmesriigis erikorda rakendades, ehk juhul, kui kauba võõrandaja või teenuse osutaja on registreeritud teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra alusel.

13) KMS § 19 lõige 3¹

Muudatusega lisatakse KMS § 19 lõige 3¹. Vastavalt KMS § 4 lõikele 1³ tekib internetipõhist kauplemiskohta omaval isikul käive, kui ta on teinud internetipõhise kauplemiskoha kaudu võimalikuks maksukohustuslase poolt, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, ühenduses asuva kauba võõrandamise ühenduse mittemaksukohustuslasele. Seega, kui internetipõhist kauplemiskohta omav isik teeb nimetatud maksukohustuslase poolt kaupade võõrandamise võimalikuks Eestis, tekib tal Eestis kauplemiskoha kaudu võõrandatud kaupade osas maksukohustus. Sama kehtib ka internetipõhist kauplemiskohta omavate maksukohustuslaste kohta, kelle asukoht on väljaspool ühendust ja kes ei oma ühenduses püsivat tegevuskohta. Selliste isikute puhul on risk, et nad jätaavad oma maksukohustuse täitmata. Juhul, kui selline ühendusevälise riigi isik maksustatava käibe tekkimisel ei registreeri ennast maksukohustuslasena, on õigus nõuda sellise isiku eest maksukohustuse täitmist ettevõtjalt, kes oma kaupa internetipõhise kauplemiskoha kaudu võõrandab, ehk tegelikult kauba võõrandajalt.

14) KMS § 20 lõige 6

Muudatusega täpsustatakse seoses § 43 muudatustega viidet § 43 lõikele 22, mille kohaselt ei saa ettevõtlusega tegelev ühendusevälise riigi isik, kes kasutab erikorda teenuste osutamiseks ühenduses asuval mittemaksukohustuslasele, endale määrata maksuesindajat.

15) KMS § 29 lõiked 14–17

KMS § 29 lisatakse lõiked 14–17, millega kehtestatakse tingimused ja kord, mille alusel on maksukohustuslasel õigus vähendada oma maksukohustust, kui talle on võõrandatud kauba või osutatud teenuse eest jäetud osaliselt või täielikult tasumata. Lõikes 14 sätestatakse tingimused, mille täitmise korral on õigus osaliselt või täielikult tasumata arvet käsitada nn lootusetu võlana. Tingimuste loetelu koostamisel on aluseks võetud teiste riikide praktika (nt Ühendkuningriik, Läti) arvestades, et tingimused poleks liigselt ettevõtjat koormavad ja samas ei soodustaks maksustatava väärtuse vähendamise võimaluse kuritarvitamist. Tingimused on riigiti erinevad, kuid põhimõte on kõikidel sama – maksukohustust on õigus vähendada selliste võlgade osas, mille laekumine on ebatõenäoline. Mõned riigid loevad võla laekumist ebatõenäoliseks nt kohtuotsuse alusel või kui on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus. Eelnõu kohaselt on õigus maksukohustust vähendada, kui on täidetud lõikes 14 sätestatud tingimused, mis on toodud alljärgnevalt.

- Võõrandatud kauba või osutatud teenuse eest on väljastatud arve, mis on jäetud kas osaliselt või täielikult tasumata (punkt 1). Sellelt tehingult arvutatud käibemaks on kajastatud tehingu toimumise maksustamisperioodi käibedeklaratsioonil (punkt 2). Maksustatava väärtuse vähendamise õigus on vaid juhul, kui tehing on vormistatud käibemaksuseaduses sätestatud nõudeid järgides. Kui maksukohustuslane pole kauba või teenuse eest arvet väljastanud või asjassepuutuvat käivet vastaval maksustamisperioodil deklareerinud, ei ole õigust võõrandatud kauba või osutatud teenuse eest tasumata jäetud osas oma maksukohustust vähendada.

- Nõue on võõrandamata (punkt 3). Kui nõue on võõrandatud, siis ei ole enam tegemist võlaga ja sellele antud eriregulatsioon maksuarvestuses ei kehti. Kui nõue on võõrandatud, siis on

sisuliselt nõude rahuldanud selle soetanud kolmas osapool.

- Arve tasumise tähtpäevast on möödunud vähemalt 12 kuud, kuid mitte rohkem kui kolm aastat (punkt 4). Nimetatud tähtpäeva osas on liikmesriikidel erinev praktika. Ühendkuningriigis on selleks kuus kuud. Kuue-kuuline periood oli kavandatud ka esialgses eelnõu variandis. Maksu- ja Tolliametite hinnangul ei ole kuus kuud piisav aeg, et võla ostjalt kättesaamine lugeda lootusetuks. Minimaalselt 12 kuu möödumisel on võimalik hinnata kogu selle võla kättesaamiseks tehtu taustal, kas seda võlga on võimalik lugeda lootusetuks või mitte. Lisaks soodustab liialt lühike tähtaeg antud regulatsiooni kuritarvitamist.

- Nõue on raamatupidamises maha kantud (punkt 5). Nõue kantakse raamatupidamises maha, kui seda nõuet ei ole võimalik olenemata maksukohustuslase püüdlustele koguda ja maksukohustuslane ei saa eeldada enam selle tasumist võlgniku poolt. Nõude raamatupidamises maha kandmisega on maksukohustuslane loobunud objektiivsetel põhjustel selle kogumisega edasi tegelemast, ehk hinnanud selle lootusetuks. Juhul kui nõue ületab 50 000 eurot on nõude lootusetuks hindamise lisatingimuseks algatatud kohtumenetlus, välja arvatud juhul, kui käimas on pankroti- või saneerimismenetlus (punkt 6). Maksuhalduri hinnangul peaks alates 50 000 euroste nõuete korral maksukohustuse vähendamiseks olema lisatingimuseks kohtumenetluse algatamine. Väiksemate nõuete korral kohtu poole pöördumine võib muuta maksukohustuse vähendamise õiguse kasutamise maksukohustuslase jaoks ebamõistlikuks arvestades, et menetlusele kuluv ajaline ja rahaline ressurss oleks suurem kui võla kättesaamine.

- Maksukohustuslane ja temalt kauba soetanud või teenuse saanud isik ei ole seotud isikud (punkt 7). Seotud isikute vaheliste tehingute korral maksukohustuse vähendamise õigust lootusetu võla korral kasutada ei saa. Seotud isikud võivad olla teineteisest majanduslikult või muul viisil sõltuvuses, mistõttu on võimalik, et nad teevad omavahel tehinguid sellistel tingimustel, mida sõltumatud isikud omavahel ei teeks.

- Maksukohustuslane on kauba soetajat või teenuse saajat teavitanud kirjalikult nõude mahakandmisest (punkt 8). Teavituse tuleb esitada vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Teavituse esitamiseks teisi vorminõudeid ei ole, aga teavituse esitamiseks ei ole õige võlgnikule kreditarve esitamine, kuna kreditarve tehakse siis, kui kaupade ja teenuste müüki korrigeeritakse mitte lootusetute nõuete mahakandmisel. Võlgniku teavitamise tingimust tuleb vaadata koosmõjus tingimuse punktiga 5 – nõuet ei ole olnud võimalik koguda vaatamata maksukohustuslase püüdlustele teha kõik endast olev nõude kogumiseks. Ehk juhul kui teavitust ei ole võimalik esitada, kuna näiteks isik on likvideeritud ja puuduvad kontaktandmed kellele ja kuhu teavitust saata, siis sellisel juhul muude tingimuste täitmisel on maksukohustuslasel õigus kasutada võimalust lootusetu võla korral oma maksukohustust vähendada.

Lõikes 15 sätestatakse osaliselt või täielikult tasumata arve alusel arvestatud käibemaksusumma korrigeerimise aeg, milleks on maksustamisperiood, kui nõue raamatupidamises maha kanti. Kui maha kantud nõue hiljem osaliselt või täielikult tasutakse, tuleb see maksukohustuslasel arvestada oma maksustatava väärtuse hulka selles maksustamisperioodis, kui nõue osaliselt või täielikult tasuti. Lõikes 17 sätestatakse võlgniku kohustus korrigeerida osaliselt või täielikult tasumata arve alusel sisendkäibemaksuna maha arvatud käibemaksusummat ja arvestada see oma maksukohustusena maksustamisperioodis, kui ta sai arve esitanud maksukohustuslaselt teate nõude raamatupidamises maha kandmisest.

16) KMS 35 lõige 13

Kehtiva KMS § 35 lõige 13 puudutab käibemaksu tagastamist välisriigi isikule, kes rakendab

elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse käibemaksuga maksustamise erikorda. Alates 1. jaanuarist 2021 asendatakse nimetatud erikord teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorraga. Sellest tulenevalt asendatakse sättes vastavalt erikorra nimetus.

17) KMS § 36 lõike 1 punkt 7

KMS § 36 lõiget 1 täiendatakse punktiga 7, millega sätestatakse maksukohustuslasele kohustus pidada arvestust lootusetute nõuete kohta. Maksukohustuslane peab pidama arvestust arvete osas, mis on osaliselt või täielikult kauba või teenuse saaja poolt tasumata ja mille osas on vastavalt KMS § 29 lõigetele 14–16 käibemaksukohustust korrigeerinud. Maksukohustuslane peab pidama ka arvestust enda poolt osaliselt või täielikult tasumata jäetud arvete osas, mille kohta ta on arve väljastajalt saanud teavituse nõude raamatupidamisarvestuses maha kandmise kohta (§ 29 lõige 17).

18) KMS § 36 lõike 1 punkt 8

Kavandatava muudatusega kohustatakse internetipõhist kauplemiskohta omavat isikut pidama tema poolt internetipõhise kauplemiskoha kaudu toimuva käibe arvestust, kuna vastavalt KMS § 4 lõigetele 1² ja 1³ loetakse teatud juhtudel internetipõhist kauplemiskohta omavat isikut kauba soetajaks ja võõrandajaks, ja säilitama neid andmeid kümme aastat alates käibe toimumise aasta lõpust.

19) KMS § 37 lõiked 1² ja 3

Kehtiva KMS § 37 lõike 1² kohaselt tuleb väljastada KMS § 37 nõuetele vastav arve, kui isik rakendab §-s 43 sätestatud elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse käibemaksuga maksustamise erikorda. Nimetatud erikord muutub alates 2021. aasta 1. jaanuarist ja lisaks nimetatud teenustele laiendatakse seda erikorda ka muudele teenustele, mis osutatakse mittemaksukohustuslasele ja mille käibe tekkimise koht on teises liikmesriigis. Sellest tulenevalt muudetakse KMS § 37 lõike 1² sõnastust sätestades kohustuse esitada KMS § 37 nõuete kohane arve KMS § 43 sätestatud erikorra alusel teenuste osutamisel.

KMS § 37 lõike 3 teise lause kohaselt ei pea arvet väljastama maksuvaba käibe korral. Muudatusega lisatakse, et arvet ei pea väljastama ka kaugmüügi korral, kui ettevõtja rakendab teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise erikorda (§ 43). Kui isik kaugmüügi korral erikorda ei rakenda, tuleb väljastada § 37 sätestatud nõuetele vastav arve.

20) KMS § 43

KMS § 43 muudatusega asendatakse hetkel kehtiv elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse käibemaksuga maksustamise erikord teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorraga. Sisuliselt laiendatakse hetkel kehtivat erikorda ka muudele teenustele kui elektroonilise side teenus ja elektrooniliselt osutatav teenus, mida osutatakse mittemaksukohustuslasele ja mille käibe tekkimise koht on teine liikmesriik (KMS § 10 lõige 4). Sellisteks teenusteks on näiteks kinnisasjaga seotud teenused (ehitamine, hindamine) ja kultuuri-, kunsti-, spordi-, hariduse- või meelelahutusteenused (etendused, kontserdid, näitused). Lisaks teenuse osutamisele on võimalus erikorda rakendada ka ühendusesisesel kaugmüügil ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu maksukohustuslasel, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, Eestis asuva kauba mittemaksukohustuslasele võõrandamisel. Erikorra rakendamine lihtsustab maksukohustuslase teises liikmesriigis tekkiva maksukohustuse täitmist. Maksukohustuslane, kellel on õigus erikorda rakendada ja kes on valinud erikorra rakendamise teises liikmesriigis maksukohustuse täitmiseks, deklareerib teises liikmesriigis tekkiva käibe (internetipõhised kauplemiskohad

teatud juhul ka Eestis tekkiva käibe (lõike 1 punktid 9-12)) ja tasub käibemaksu Eesti maksuhaldurile maksuhalduri veebilehel elektroonilise portaali kaudu.

Lõikes 1 sätestatakse tingimused, millisel juhul on isikul õigus teenuse, ühendusesise kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorda rakendada. Ühenduses asukohta omav maksukohustuslane saab valida erikorra rakendamiseks oma asukoha liikmesriigi. Seega Eestis ettevõtte asukohta omav maksukohustuslane, olenemata sellest, kas ta on teistes liikmesriikides maksukohustuslasena registreeritud või mitte, saab valida erikorra rakendamiseks (nn registreerimisliikmesriigiks) üksnes Eesti (lõike 1 punktid 1, 4, 5 ja 10).

Maksukohustuslane, kelle ettevõtte asukoht asub väljaspool ühendust, kuid kes omab Eestis maksukohustuslasena registreeritud püsivat tegevuskohta, võib valida erikorra rakendamiseks registreerimisliikmesriigiks Eesti ka juhul, kui tal on ka teistes liikmesriikides maksukohustuslasena registreeritud püsivaid tegevuskohti (lõike 1 punktid 2, 6, 7 ja 11). Kui selline ühendusevälise riigi isik on valinud erikorra rakendamiseks Eesti, siis ta ei saa muuta seda valikut alates registreerimisest sellele järgneva kahe kalendriaasta jooksul (lõige 4).

Ühendusevälise riigi isik, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, osutab ühenduses mittemaksukohustuslasele teenuseid, võib valida erikorra kasutamiseks registreerimisriigiks Eesti olenemata sellest, kas ta Eestis mittemaksukohustuslasel teenuseid osutab või mitte (lõike 1 punkt 3).

Kui maksukohustuslane, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, teostab ühenduses kaugmüüki või võimaldab internetipõhise kauplemiskoha kaudu maksukohustuslasel, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, ühenduses asuvat kaupa võõrandada mittemaksukohustuslasele, kui võõrandatava kauba toimetamine soetajale algab ja lõpeb samas liikmesriigis, saab ta valida erikorra kasutamiseks registreerimisliikmesriigiks Eesti ainult juhul, kui ta teostab Eestist ühendusesisest kaupade kaugmüüki või võimaldab internetipõhise kauplemiskoha kaudu maksukohustuslasel, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, võõrandada Eestis asuvat kaupa mittemaksukohustuslasele Eestis (lõike 1 punktid 8, 9 ja 12). Sellisel juhul tekib sellisel ühendusevälise riigi ettevõtlusega tegeleval isikul Eestis maksukohustuslasena registreerimise kohustus, kuna käibe tekib Eestis. Vastavalt KMS § 20 lõikele 6 tuleb sellisel isikul määrata omale maksuesindaja. Kui selline maksukohustuslane teostab kaugmüüki ka teistest liikmesriikidest või võõrandab kaupu ka teistes liikmesriikides on valinud erikorra rakendamise Eestis, siis ta ei saa muuta seda valikut alates registreerimisest sellele järgneva kahe kalendriaasta jooksul (lõige 5).

Erikorra rakendamine Eestis tähendab, et isik on erikorra rakendamiseks registreeritud Eestis ja ta täidab Eesti maksuhalduri kaudu teistes liikmesriikides erikorraga hõlmatud kauba võõrandamisel ja teenuse osutamisel tekkinud käibemaksukohustuse. Isik saab olla registreeritud erikorra rakendamiseks ainult ühes riigis.

Isik, kes on valinud erikorra rakendamise peab seda rakendama kõikide enda poolt erikorraga hõlmatud kauba võõrandamiste ja teenuse osutamiste suhtes. Erikorda ja üldkorda üheaegselt ei rakendata (lõige 2).

Kui Eestis erikorda rakendav maksukohustuslane on käibemaksukohustuslasena registreeritud teistes liikmesriikides, siis nendes liikmesriikides, sh Eestis, kus isik on maksukohustuslasena

registreeritud, täidetakse erikorraga hõlmatud teenuste osutamisega seotud maksukohustus vastavas liikmesriigis tavakorras (lõige 3).

Lõikes 6 sätestatakse erikorra kasutamiseks avalduse esitamise kohustus. Avaldus tuleb esitada maksuhalduri veebilehe kaudu erikorra rakendamiseks loodud portaalis. Avalduses esitatav andmekoosseis (ettevõtja nimi, kontaktid, tegevuskoha andmed, registreerimisnumber jne) on kehtestatud komisjoni rakendusmääruse, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EL) nr 904/2010 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses erikordadega, mis hõlmavad maksukohustuslaste poolt mittemaksukohustuslastele teenuste osutamist, kaupade kaugmüüki ja teatavaid omamaiseid tarneid, lisas 1. Eestis registreeritud maksukohustuslasele erikorra rakendamiseks eraldi registreerimise numbrit ei anta. Ettevõtlusega tegelevale ühendusevälise riigi isikule, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, kes soovib ühenduses teenuste osutamisel rakendada erikorda Eestis, antakse erikorra rakendamiseks maksukohustuslasena registreerimise number (lõige 7). See number on üksnes erikorra rakendamiseks ja Eesti maksukohustuslasena sellist isikut ei registreerita.

Lõigetes 8 ja 9 sätestatakse erikorra rakendamise alustamise aeg. Erikorda rakendatakse üldjuhul sellest teavitamisele või ühendusevälise riigi isiku registreerimisele järgneva kvartali esimesest päevast. Kui erikorraga hõlmatud kaupu on võõrandatud või teenuseid on hakatud osutama varem, on maksukohustuslasel võimalik hakata erikorda rakendama enne erikorra rakendamisest teavitamisele järgneva kvartali esimest kuupäeva. Sellisel juhul algab erikorra rakendamine erikorraga hõlmatud kauba võõrandamise või teenuse osutamise päevast tingimisel, et maksukohustuslane ja ühendusevälise riigi isik on esitanud lõikes 6 nimetatud avalduse hiljemalt teenuse osutamisele järgneva kuu kümnendaks kuupäevaks.

Lõigetes 10–12 on sätestatud deklareerimisega seotud kohustused. Lõige 10 sätestab kvartalis erikorraga hõlmatud kaupade võõrandamise ja teenuste osutamise kohta erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsiooni esitamise kohustuse. Nimetatud deklaratsioon esitatakse kvartalile järgneva kuu viimaseks kuupäevaks. Kui isik ei tee ühtegi erikorraga hõlmatud tehingut deklareerimisperioodi jooksul, siis esitatakse nullsummaline deklaratsioon. Nimetatud deklaratsioonis tuleb esitada käibemaksu summa eurodes sendi täpsusega. Erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsioonil esitatavate andmete loetelu on kehtestatud komisjoni rakendusmääruse, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EL) nr 904/2010 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses erikordadega, mis hõlmavad maksukohustuslaste poolt mittemaksukohustuslastele teenuste osutamist, kaupade kaugmüüki ja teatavaid omamaiseid tarneid, lisas 2. Nimetatud deklaratsioonil esitatakse järgmised andmed:

- 1) erikorda rakendava isiku maksukohustuslasena registreerimise number;
- 2) liikmesriik, kus erikorraga hõlmatud kaup võõrandati või teenust osutati;
- 3) kaupade ja teenuste maksustatav väärtus kokku eurodes liikmesriikide kaupa;
- 4) maksumäär liikmesriikide kaupa;
- 5) kaupade ja teenuste kogusumma eurodes liikmesriikide kaupa;
- 6) tasumisele kuuluv käibemaksusumma eurodes liikmesriikide kaupa;
- 7) kokku tasumisele kuuluv käibemaksusumma eurodes;
- 8) ühendusesisese kaupade kaugmüügi tasumisele kuuluv käibemaksusumma eurodes liikmesriikide kaupa;
- 9) osutatud teenustelt tasumisele kuuluv käibemaksusumma eurodes liikmesriikide kaupa;
- 10) internetipõhise kauplemiskoha kaudu võõrandatud kaubalt, kui kauba toimetamine soetajale algab ja lõpeb samas liikmesriigis, tasumisele kuuluv käibemaksusumma eurodes liikmesriikide kaupa;

11) kui erikorda rakendav maksukohustuslane toimetab kauba soetajale muudest liikmesriikidest kui Eesti, siis eraldi ühendusesisene kaugmüük, välja arvatud KMS § 4 lõikes 1³ nimetatud käive ja KMS § 4 lõikes 1³ nimetatud käive.

Kui erikorraga hõlmatud teenuseid osutav maksukohustuslane omab püsivaid tegevuskohti ka teistes liikmesriikides, kus ta on registreeritud maksukohustuslasena ja on deklareerimisperioodi jooksul nendest teistest liikmesriikidest osutanud teenuseid, mille käibe tekkimise koht on mujal liikmesriigis, kui püsiva tegevuskoha liikmesriik, siis need teenused deklareeritakse samuti erikorra alusel esitataval käibedeklaratsioonil märkides sellest riigist osutatud teenuste maksustatava väärtuse, maksumäära, kogusumma ja kogu tasumisele kuuluva käibemaksusumma iga liikmesriigi kohta eraldi (lõige 11). Näiteks kui Eestis erikorda kasutaval ettevõtjal on püsiv tegevuskoht Soomes, siis Soomes asuvatele mittemaksukohustuslastele osutatavad teenused deklareeritakse ja käibemaks tasutakse Soomes. Kui Soomes asuv püsiv tegevuskoht osutab erikorraga hõlmatud teenuseid Rootsis asuvale mittemaksukohustuslasele, siis need teenused deklareeritakse Eestis erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsioonil (lõige 10).

Kui erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste eest on tasutud muudes valuutades kui euro, siis arvestatakse muud valuutad ümber eurodeks kasutades deklareeritava kvartali viimasel päeval kehtinud Euroopa Keskpanga määratud euro vahetuskursse (lõige 12).

Kehtiva korra kohaselt, mis puudutab üksnes elektroonilise side teenust või elektrooniliselt osutatavat teenust, tuleb eelmiste perioodide deklaratsioonide parandamiseks esitada muudetava perioodi kohta uus deklaratsioon, siis alates 2021. aasta 1. jaanuarist kehtiva erikorra kohaselt esitatakse alates 2021. aastast esitatud deklaratsioonide muudatused jooksva kvartali deklaratsioonil (lõige 13). Kuni 2020. aasta lõpuni esitatud deklaratsioonide muudatused esitatakse asjaomase deklaratsiooni muutmisega.

Kui Eestis erikorda rakendav maksukohustuslane soetab erikorraga hõlmatud kaupade võõrandamiseks või teenuste osutamiseks kaupu või teenuseid teisest liikmesriigist, siis sarnaselt tavakorras maksukohustuslasena tegutsemisele ei ole tal selliste kaupade ja teenuste soetamisel tasutud käibemaksu õigus oma Eestis deklareeritavalt maksustatavalt käibelt maha arvata. Sellisel juhul on isikul õigus soetustelt tasutud käibemaks vastavalt riigilt tavakorras mitteresidendina tagasi taotleda (KMS § 34 lõige 5) (lõige 14).

Lõige 15 sätestab kohustuse pidada arvestust erikorraga seotud tehingutest kehtestades loetelu teabest, mida erikorda rakendav isik peab säilitama kümme aastat alates tehingu toimumise aasta 31. detsembrist. Nimetatud teave tuleb maksuhalduri või erikorraga hõlmatud kauba soetaja või teenuse saaja liikmesriigi maksuhalduri nõudmisel teha elektrooniliselt kättesaadavaks (lõige 16).

Lõigetes 17–19 sätestatakse erikorra rakendamise lõpetamisega seotud tähtajad ja tingimused. Lõige 17 sätestab tähtajad, mille jooksul tuleb erikorda rakendaval isikul maksuhaldurit teavitada, kui ta n-ö omal algatusel lõpetab erikorra rakendamise või kui isiku maksuhaldurile teavitatud andmed on muutunud. Kui isik muudab oma ettevõtlust selliselt, et ta lõpetab erikorraga hõlmatud kaupade võõrandamise ja teenuste osutamise, siis ta teatab sellest maksuhaldurile hiljemalt erikorra rakendamise lõpetamise kuule järgneva kuu 10. päeval. Kui erikorra rakendamise lõpetamine on tingitud ettevõtte asukoha või püsiva tegevuskoha muutumisest, siis isik ei vasta enam erikorra rakendamise tingimustele Eestis. Sellisel juhul peab isik erikorra jätkuvaks kasutamiseks märkima oma registreerimisliikmesriigiks muu liikmesriigi, kus asub tema ettevõtte asukoht, või juhul, kui tema ettevõtte asukoht pole ühenduses, siis liikmesriigi, kus on tema püsiv tegevuskoht.

Kui isik jätkab erikorraga hõlmatud teenuste osutamist, kuid soovib lõpetada erikorra rakendamise, siis on ta kohustatud erikorra rakendamise lõpetamisest teatama maksuhaldurile vähemalt 15 päeva enne selle kvartali lõppu, kui ta kavatseb lõpetada erikorra rakendamise.

Lõige 18 sätestab juhud, mille korral maksuhaldur arwab maksukohustuslase erikorra rakendamisest välja, ehk lõpetab maksukohustuslase erikorra rakendamise õiguse või kustutab ettevõtlusega tegeleva ühendusevälise riigi isiku registrist. Lisaks, kui isik ise teatab erikorra rakendamisest loobumisest, lõpetab maksuhaldur isiku erikorra rakendamise, kui isik on lõpetanud erikorraga hõlmatud kaupade võõrandamise või teenuste osutamise või isik ei vasta enam erikorra rakendamise tingimustele. Erikorraga hõlmatud kaupade võõrandamise või teenuste osutamise lõpetamiseks loetakse seda, kui isik ei ole neid kaupu võõrandanud või teenuseid osutanud kahe aasta jooksul üheski liikmesriigis. Samuti on õigus erikorra kasutamisest kõrvale jätta isik, kes on korduvalt rikkunud erikorra rakendamiseks kehtestatud nõudeid. Korduvaks rikkumiseks loetakse näiteks kolme järjestikuse kvartali kohta erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsiooni esitamata jätmist või käibemaksu tasumata jätmist, või kui isik ei esita maksuhalduri taotluses nõutavaid erikorraga hõlmatud kaupade ja teenustega seotud teavet ka pärast meeldetuletuse saamist (lõige 21). Kui isik arvatakse erikorra rakendamisest välja erikorra korduva rikkumise põhjusel, siis kaotab isik õiguse rakendada erikorda kahe aasta jooksul mistahes liikmesriigis alates erikorra rakendamise lõpetamise otsuse jõustumisest (lõige 20).

Isik, kelle erikorra rakendamine on lõpetatud, täidab oma maksukohustuse vahetult selles liikmesriigis, kus ta erikorraga hõlmatud kaupu võõrandas või teenuseid osutas, ehk liikmesriigis, kus käive tekkis.

Lõikes 19 on sätestatud erikorra rakendamise lõpetamise või ühendusevälise riigi isiku registrist kustutamise tähtajad.

Lõikes 21 on sätestatud, mida loetakse erikorra rakendamise mõistes korduvaks nõuete täitmata jätmiseks, mille korral on maksuhalduril õigus isiku erikorra rakendamine lõpetada või erikorda rakendav isik registrist kustutada.

Lõige 22 sätestab, et ettevõtlusega tegelev ühendusevälise riigi isik, kes kasutab erikorda teenuste osutamiseks ühenduses asuvale mittemaksukohustuslasele, ei saa endale määrata maksuesindajat. Sätte aluseks on käibemaksudirektiivi artikkel 204. Samas kui ühendusevälise riigi isik, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, teostab kaugmüüki Eestist või võimaldab internetipõhise kauplemiskoha kaudu ettevõtlusega tegeleva ühendusevälise riigi isikul Eestis asuvat kaupa võõrandada Eestis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule, siis selline isik peab ennast registreerima Eestis maksukohustuslasena ja määrama endale maksuesindaja (KMS § 20 lõige 6).

21) KMS § 43¹

Muudatusega lisatakse KMS § 43¹, millega sätestatakse ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikord. Erikord nähakse ette seoses sellega, et alates 2021. aasta 1. jaanuarist kaotatakse KMS § 17 lõike 1 punktis 9 sätestatud väikese väärtusega kaupade impordi käibemaksuvabastus.

Lõikes 1 sätestatakse erikorra kohaldamisala. Ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorda kohaldatakse ühenduses asuvale maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule imporditud kauba saadetistele, mis võõrandamise hetkel asuvad ühendusevälises riigis, mille väärtus ei ületa 150 eurot ja mis ei kuulu aktsiisiga maksustamisele. Kauba saadetistele kehtestatud 150 euro väärtuse piir on seotud importimisel

kehtiva tollimaksuvabastusega. Erikord lihtsustab ettevõtja käibemaksukohustusi võimaldades registreerida ennast erikorra kasutajaks ja deklareerida ning maksta eelnevalt kirjeldatud kaupade importimisel käibemaksu elektrooniliselt kõikide liikmesriikide kohta ühes liikmesriigis, selle asemel, et käibemaks kuuluks tasumisele igas liikmesriigis kuhu kaubad imporditakse importimise hetkel. Erikorra kasutamine on ettevõtjatele vabatahtlik.

Erikorraga on hõlmatud käesoleva seaduse § 2 lõikes 9¹ sätestatud ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüük ehk kauba võõrandamine ja toimetamine võõrandaja poolt või eest, sealhulgas võõrandaja kaudsel sekkumisel kauba toimetamisse, ühendusevälisest riigist ühenduses asuvale maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule.

Lõikes 2 sätestatakse tingimused, millisel juhul on isikul õigus ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorda kasutada.

Erikorda saavad kasutada maksukohustuslased, kes tegelevad ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügiga. Maksukohustuslasel on õigus määrata endale erikorra kasutamisel vahendaja, kes tema eest ja nimel täidab erikorra seotud käibemaksukohustusi. Erikorda saavad kasutada ka ettevõtlusega tegelevad ühendusevälise riigi isikud, kellel puudub ühenduses asukoht või püsiv tegevuskoht, kes tegeleb ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügiga. Ettevõtlusega tegeleval ühendusevälise riigi isikul, kes soovib erikorda kasutada, on kohustus määrata endale vahendaja, kes tema eest ja nimel täidab erikorra sätestatud kohustusi.

Samuti saavad erikorda kasutada ettevõtlusega tegelevad ühendusevälise riigi isikud, kellel puudub ühenduses asukoht või püsiv tegevuskoht, kelle asukoha riigiga on liit sõlminud käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva vastastikuse abi lepingu, ja kes teostab oma asukoha riigist kaupade kaugmüüki. Sellistel isikutel ei ole kohustust määrata endale erikorra kasutamiseks vahendaja. Nimetatud käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitlev leping on hetkel Euroopa Liidul sõlmitud üksnes Norraga (OJ L 195, 01.08.2018, p. 3–22).

Lõikes 3 määratletakse vahendaja mõiste. Ühendusevälise riigi isikutel, kes ei ole EL-is asutatud, on kohustus määrata endale erikorra kohaldamiseks vahendaja. Liikmesriigi maksukohustuslastel vahendaja määramiseks kohustust ei ole, kuid soovi korral on see võimalus. Vahendajaks saab määrata isiku, kelle asukoht on ühenduses. Vahendaja määramisel on vahendaja kohustatud vahendatava eest ja nimel täitma erikorra sätestatud kohustusi, sh erikorra hõlmatud kaupade impordiga seonduvalt esitama käibedeklaratsioone ja tasuma käibemaksu. Vahendajale väljastatakse erikorra jaoks käibemaksunumber iga vahendatava kohta. Erikorra kasutamiseks võib korraga määrata ühe vahendaja (lõige 5). Vahendajana on õigus tegutseda isikul, kes on maksevõimeline ja laitmatu reputatsiooniga ning kellel ei ole maksuvõlga.

Lõikes 4 nähakse ette, et isik, kes on valinud erikorra rakendamise, peab seda rakendama kogu oma ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügile. Erikorda ja üldkorda üheaegselt ei rakendata.

Lõikega 6 sätestatakse, et erikorra alusel maksustamisele kuuluva kauba käibe tekkimise ajaks on päev, kui erikorda rakendav isik on saanud kauba eest makse tasumise või makse tasumise kohustuse kinnituse või makse autoriseerimisteate.

Lõikes 7 sätestatakse erikorra kasutamiseks avalduse esitamise kohustus. Avaldus tuleb esitada maksuhalduri veebilehe kaudu erikorra rakendamiseks loodud portaalis. Avalduses esitatav andmekoosseis (ettevõtja nimi, kontaktid, tegevuskoha andmed, registreerimisnumber jne) on kehtestatud komisjoni rakendusmääruse, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EL) nr 904/2010 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses erikordadega, mis hõlmavad maksukohustuslaste poolt mittemaksukohustuslastele teenuste osutamist, kaupade kaugmüüki ja teatavaid omamaiseid tarneid, lisas 1.

Maksukohustuslasele, ettevõtlusega tegelevale ühendusevälise riigi isikule ja vahendajale antakse erikorra rakendamiseks maksukohustuslasena registreerimise number. Maksuhaldur teavitab numbri saajat sellest elektrooniliselt. Vahendajale antakse registreerimise number iga isiku kohta, keda ta on määratud esindama. Nimetatud numbrit kasutatakse üksnes käesoleva erikorra puhul (lõige 8).

Lõikes 9 sätestatakse erikorra rakendamise alustamise aeg. Erikorda rakendatakse alates päevast, kui isikule on antud käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud maksukohustuslasena registreerimise number.

Lõigetes 10 ja 11 on sätestatud deklareerimisega seotud kohustused. Lõige 10 sätestab erikorraga hõlmatud imporditavate kaupade kaugmüügi kohta kuupõhise imporditud kauba kaugmüügi käibedeklaratsiooni esitamise kohustuse. Imporditud kauba kaugmüügi käibedeklaratsioon esitatakse imporditava kauba kaugmüügi käibe tekkimise kuule (lõige 6) järgneva kuu viimaseks kuupäevaks ja käibemaks tasutakse imporditud kauba kaugmüügi käibedeklaratsiooni esitamise kuupäevaks. Deklaratsioonil esitatavate andmete loetelu on kehtestatud komisjoni rakendusmääruse, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EL) nr 904/2010 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses erikordadega, mis hõlmavad maksukohustuslaste poolt mittemaksukohustuslastele teenuste osutamist, kaupade kaugmüüki ja teatavaid omamaiseid tarneid, lisas 2. Nimetatud deklaratsioonil esitatakse järgmised andmed:

- 1) erikorra rakendamiseks isikule antud registreerimisnumber;
- 2) liikmesriik, kuhu kaup toimetatakse;
- 3) kaupade maksustatav väärtus kokku eurodes liikmesriikide kaupa;
- 4) maksumäär liikmesriikide kaupa;
- 5) kaupade kogusumma eurodes liikmesriikide kaupa;
- 6) tasumisele kuuluv käibemaksusumma eurodes liikmesriikide kaupa;
- 7) kokku tasumisele kuuluv käibemaksusumma eurodes.

Eelmiste perioodide deklaratsioonide muudatused esitatakse jooksva kuu deklaratsioonil (lõige 11).

Eestis erikorda rakendav isik ei või erikorraga hõlmatud maksustatava tegevusega seoses oma tasumisele kuuluvast käibemaksust sisendkäibemaksuna maha arvata käibemaksu, mis on tasutud liikmesriikides, mille osas käesolevat erikorda rakendatakse. Sellisel juhul on isikul õigus soetustelt tasutud käibemaks vastavalt riigilt tavakorras tagasi taotleda esitades teises liikmesriigis tasutud käibemaksu tagastamiseks taotluse maksuhaldurile adresseerides selle taotluse vastava riigi maksuhaldurile (KMS § 34 lõige 5) (lõige 12).

Lõikes 13 sätestatakse kohustus säilitada teavet erikorraga seotud tehingutest. Lõige 13 näeb ette teabe loetelu, mida erikorda rakendav isik ja vahendaja on kohustatud säilitama kümme aastat alates tehingu toimumise aasta 31. detsembrist. Vahendajal on kohustus säilitada teavet iga esindatava kohta. Nimetatud teave tuleb erikorda rakendaval isikul või vahendajal maksuhalduri või kauba saaja asukoha liikmesriigi maksuhalduri nõudmisel teha elektrooniliselt kättesaadavaks (lõige 14).

Lõikes 15 sätestatakse erikorra rakendamise lõpetamisega seotud tähtajad ja tingimused. Erikorda rakendaval isikul on kohustus maksuhaldurit teavitada avalduses esitatud andmete muudatustest, erikorra rakendamise lõpetamisest ja oma tegevuse muutmisest selliselt, et erikorda rakendav isik ei vasta enam erikorra rakendamiseks sätestatud tingimustele. Kui isik muudab oma ettevõtlust selliselt, et ta lõpetab erikorraga hõlmatud kaupade võõrandamise, tuleb maksuhaldurile teatada hiljemalt muudatuse kuule järgneva kuu kümnendaks kuupäevaks. Kui isik jätkab erikorraga hõlmatud kaupade võõrandamist, tuleb sellest maksuhaldurile teatada vähemalt 15 päeva enne selle kuu lõppu, mis eelneb kuule, kui ta kavatseb lõpetada erikorra rakendamise.

Lõikes 16 sätestatakse juhud, mille korral maksuhaldur kustutab maksukohustuslase või ettevõtlusega tegeleva ühendusevälise riigi isiku registrist. Maksuhaldur kustutab registrist erikorda rakendava maksukohustuslase või ühendusevälise riigi isiku, kui isik on maksuhaldurit teavitanud, et ei tegele ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügiga. Lisaks kustutab maksuhaldur isiku registrist, kui isik ei ole kahe aasta jooksul erikorra alusel ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüüki teostanud või isik ei vasta enam erikorra rakendamise tingimustele. Samuti on õigus registrist kustutada isik, kes on korduvalt jätnud erikorra rakendamiseks kehtestatud nõuded täitmata. Korduvaks rikkumiseks loetakse näiteks kolme järjestikuse kvartali kohta erikorraga hõlmatud kaupade käibedeklaratsiooni esitamata jätmist või käibemaksu tasumata jätmist, või kui isik ei ole elektrooniliselt kättesaadavaks teinud maksuhalduri taotluses nõutavaid erikorraga hõlmatud kaupadega seotud teavet ka pärast meeldetuletuse saamist (lõige 22). Erikorra rakendamiseks antud number kehtib pärast isiku erikorra rakendamise lõpetamise või registrist kustutamise otsuse jõustumist kuni kaks kuud seoses erikorra rakendamisega enne nimetatud otsuse jõustumist selleks, et erikorra rakendamise ajal ühendusevälisest riigist tellitud kaubad jõuaksid soetajani staatusega, et nende kaupade eest on käibemaks tasutud ja importimise hetkel puudub kohustus kauba saajal impordiformaalsusi täita. Nimetatud kahekuuline periood ei kehti isikute puhul, kes kustutati registrist erikorra rakendamiseks kehtestatud nõuete korduva rikkumise tõttu, kuna sellised isikud on juba eelnevate perioodide eest jätnud imporditavalt kaubalt käibemaksu tasumata, ehk on kuritarvitanud erikorra rakendamist ja seega pole mõistlik anda neile see võimalus veel kaheks kuuks pärast registrist kustutamist (lõige 21). Lisaks, kui erikorda rakendav isik arvatakse erikorra rakendamisest välja erikorra korduva rikkumise tõttu, siis kaotab isik õiguse rakendada erikorda kahe aasta jooksul mistahes liikmesriigis alates erikorra rakendamise lõpetamise otsuse jõustumisest. Samasugune põhimõte kehtib ka vahendaja puhul (lõige 20).

Lõigetes 17 ja 18 sätestatakse juhud, mille korral kustutab maksuhaldur vahendaja või vahendaja esindatava isiku registrist. Maksuhaldur kustutab vahendaja ja selle vahendaja poolt esindatud isiku registrist, kui vahendaja ei ole kahe järjestikuse kvartali jooksul tegutsenud vahendajana, vahendaja ei täida vahendajana tegutsemise tingimusi või vahendaja on korduvalt jätnud täitmata erikorra rakendamiseks kehtestatud nõuded. Maksuhaldur kustutab vahendaja esindatava isiku registrist, kui vahendaja on maksuhaldurit teavitanud, et tema vahendatav isik ei tegele enam ühendusevälisest riigist imporditud kaupade kaugmüügiga. Samuti juhul kui isik ei ole kahe aasta jooksul erikorra alusel ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüüki teostanud või isik ei vasta enam erikorra rakendamise tingimustele, isik on korduvalt jätnud erikorra rakendamiseks kehtestatud nõuded täitmata või vahendaja on maksuhaldurit teavitanud, et ta ei esinda enam asjaomast isikut (lõige 18).

Lõikes 19 on sätestatud isiku registrist kustutamise tähtajad. Maksuhaldur saadab isikule tema registrist kustutamise otsuse elektrooniliselt. Otsus jõustub selle väljastamisele järgneva kuu esimesel päeval. Kui isiku registrist kustutamine on seotud isiku asukoha või püsiva tegevuskoha muutusest, jõustub otsus selle muutuse kuupäeval.

22) KMS § 43²

Muudatusega lisatakse KMS § 43², millega sätestatakse imporditud kauba eest käibemaksu deklareerimise ja tasumise erikord. Käesolev erikord nähakse sarnaselt §-s 43¹ sätestatud erikorraga ette seoses sellega, et alates 2021. aasta 1. jaanuarist kaotatakse KMS § 17 lõike 1 punktis 9 sätestatud väikese väärtusega kaupade impordi käibemaksuvabastus.

Lõikes 1 sätestatakse, et erikord on ette nähtud imporditud kauba saadetistele, mille väärtus ei ületa 150 eurot, mis ei kuulu aktsiisiga maksustamisele ja millele ei kohaldata ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorda Eestis (§ 43¹) ega mujal liikmesriigis. Sarnaselt §-le 43¹ on kauba saadetistele kehtestatud 150 euro väärtuse piir seotud importimisel kehtiva tollimaksu vabastusega. Samuti on erikorra kasutamine sarnaselt §-s 43¹ sätestatud erikorrale vabatahtlik.

Lõikes 2 nähakse ette tingimused erikorra rakendamiseks. Erikorda on õigus rakendada maksukohustuslasel, kes esitab tollile imporditud kauba tollideklaratsiooni kaudse esindajana kauba saaja eest, kes on kauba valdaja ja kes toimetab kauba Eestis asuvale kaubasaajale. Eelkõige on erikord mõeldud postioperaatoritele ja kulleriteenuse osutajatele, kes tavaliselt deklareerivad väikese väärtusega kaupade impordi ja on tolliseadustiku² mõistes kauba valdajad (isik, kes on kauba omanik või kellel on samaväärne õigus kauba käsutamiseks, või isik, kellel on kauba üle tegelik kontroll).

Kaudsel esindajal peab tulenevalt tolliseaduse³ §-st 17 olema tolliagentuuri tegevusluba ja deklaratsiooni esitaval tolliagentuuri töötajal peab tolliseaduse § 19 tulenevalt olema tolliagendi kutsetunnistus. Tegevusloa saamise takistuseks on maksuvõlg või tolliseadustiku artikli 39 punktis a nimetatud süüteod (toll- ja maksuõigusaktide mis tahes tõsised rikkumised ja korduvad rikkumised).

Kaudse esindamise korral tegutseb tolliesindaja enda nimel, kuid teise isiku (esindatava) eest, mis tähendab, et erinevalt otsesest esindamisest saab deklarandiks alati tolliesindaja. Seega tollideklaratsiooni täitmisel kauba impordi korral märgib tolliesindaja lahtrisse „kaubasaaja“ esindatava isiku andmed ning lahtrisse „deklarant“ tolliesindaja ehk deklarandi andmed. Kauba tolliprotseduurile suunamisega seotud kohustuste täitmise ja kauba impordil tollivõla tekkimisel maksude tasumise eest vastutab deklarant (tolliseadustiku artikkel 15 lõige 3 ja artikkel 77 lõige 3). Kuna kaudse esindamise korral saab tolliesindajast endast deklarant, siis vastutab nii kauba tolliprotseduurile suunamisega seotud kohustuste täitmise kui ka maksude tasumise eest tolliesindaja. Siiski ei vabane maksude tasumise kohustusest kaudse esindamise korral ka esindatav ehk kaubasaaja ise (tolliseadustiku artikkel 77 lõige 3), mistõttu kaudse esindamise korral tekib maksude tasumise eest tolliesindajal ja kaubasaajal solidaarne vastutus (tolliseadustiku artikkel 84).

Lisaks eelnevale vastutab tolliesindaja sõltumata esindamise liigist alati (tolliseadustiku artikli 15 lõige 2):

- tollideklaratsioonis esitatud teabe õigsuse ja täielikkuse eest;
- koos tollideklaratsiooniga esitatavate dokumentide autentsuse, õigsuse ja kehtivuse eest.

Lõikes 3 sätestatakse, et erikorda rakendav isik kogub käibemaksu isikult, kellele kaup saadetakse ja kellel on kauba importimisel käibemaksu tasumise kohustus.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R0952&qid=1579592415137&from=EN>

³ <https://www.riigiteataja.ee/akt/113032019170?leiaKehtiv>

Lõike 4 kohaselt deklareerib erikorda rakendav isik käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud käibemaksusumma käibedeklaratsioonis.

Lõikes 5 sätestatakse, et erikorra alusel imporditud kaubasaadetise maksustamisel kohaldatakse käibemaksumäära 20 protsenti. See tähendab, et kõikide kaupade puhul rakendub käibemaksu standardmäär ja vähendatud määrasid erikorra alusel imporditud kaubasaadetiste maksustamisel kohaldada ei saa. Standardmäära kohaldamine on ette nähtud erikorra alusel deklareerimise lihtsustamiseks, kuid erikorra rakendajal võib olla keeruline kohaldada õiget käibemaksumäära, arvestades väikese väärtusega kauba saadetiste hulka. Kauba saajale jääb alles võimalus valida impordi standardmenetlus, et saada kasu vähendanud käibemaksumääradest.

Lõikes 6 nähakse ette kohustus erikorda rakendavale isikule säilitada seitse aastat alates kauba saajale toimetamisest teavet kauba saajale toimetamise kuupäeva kohta, kauba kirjelduse ja koguse kohta, maksustatava summa kohta eurodes ja tasumisele kuuluva käibemaksusumma kohta eurodes. Maksuhalduri nõudmisel tuleb vastav teave teha elektrooniliselt kättesaadavaks (lõige 7).

23) KMS § 46 lõige 23

Muudatusega lisatakse KMS § 46 lõige 23, mille kohaselt on ettevõtjatel, kes soovivad alates 2021. aasta 1. jaanuarist hakata rakendama KMS § 43, 43¹ ja 43² sätestatud erikordasid võimalus esitada selleks avaldus alates 2020. aasta 1. novembrist.

24) Normitehnilises märkuses on kaasajastatud direktiivide muudatuste avaldamismärkeid.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõuga nähakse ette uued mõisted – ühendusesisene kaugmüük ja ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüük. Nimetatud mõistete kasutusele võtmise tingib 2021. aasta 1. jaanuarist jõustuv nõukogu direktiiv (EL) 2017/2455. Nimetatud mõisted on vajalikud käibemaksuga maksustamise kontekstis. Eelnõu kohaselt sätestatakse mõisted KMS § 2 lõigetes 9 ja 9¹.

5. Vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas EL õigusega. EL õigusallikate ja KMS muudatuste vastavustabel on toodud seletuskirja lisas.

6. Seaduse mõjud

Eelnõuga kavandatavad muudatused on majandusliku mõjuga ja mõju on ka riigiasutustele.

Eelnõuga kavandatavad muudatused avaldavad mõju eelkõige ühendusesisest kaugmüüki või ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüüki teostavatele ettevõtjatele ning riigiasutustest Maksu- ja Tolliametile.

Ettevõtjate halduskoormus tulenevalt kavandatavatest muudatustest ei kasva. Ühendusesisest kaugmüüki teostavate ettevõtjate halduskoormus pigem väheneb, kuna ühendusesisese kaugmüügi piirmäära arvestus lihtsustub, näiteks Eesti ettevõtjal on õigus kuni 10 000 euro suuruse käibeni ühendusesisene kaugmüük deklareerida Eesti siseriikliku käibena ning samas ka teises liikmesriigis asuvalle lõpptarbijale arve väljastamisel järgida Eestis kehtivat korda. Nimetatud piirmäära ületades on võimalik teistes liikmesriikides maksukohustuslasena

registreerimise asemel täita teistes liikmesriikides tekkiv maksukohustus rakendades §-ga 43 sätestatud erikorda, ehk deklareerida teistes liikmesriikides tasumisele kuuluv käibemaks Eestis Maksu- ja Tolliameti elektroonilise portaali kaudu.

Eeldatavat olulist sotsiaalset mõju, mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, elu- ja looduskeskkonnale, mõju regionaalarengule ega kohaliku omavalitsuse korraldusele ei tuvastatud.

6.1 Kavandatav muudatus: internetipõhist kauplemiskohta omava isiku maksukohustus, kui ta võimaldab ühendusevälisest riigist imporditud kaupade kaugmüüki või ettevõtlusega tegeleval ühendusevälise riigi isikul võõrandada ühenduses asuvat kaupa (KMS § 4 lõiked 1² ja 1³).

Mõju valdkond: majanduslik mõju.

Mõju sihtrühm: internetipõhist kauplemiskohta omavad ettevõtjad.

Mõju kirjeldus: internetipõhist kauplemiskohta omaval ettevõtjal tekib maksukohustus Eestis, kui ta võimaldab internetipõhise kauplemiskoha kaudu ühendusevälise riigi ettevõtlusega tegeleval isikul võõrandada Eestis asuvat kaupa või teostada Eestist kaugmüüki. Sealjuures ei oma tähendust, millise riigi isik kõnealune internetipõhist kauplemiskohta omav ettevõtja on. Samuti tekib internetipõhist kauplemiskohta omaval isiku maksukohustus Eestis, kui ta rakendab ühendusevälisest riigist imporditud kaupade kaugmüügi erikorda Eestis (vt punkt 6.4).

Internetipõhist kauplemiskohta omav ettevõtja peab oma ärisuhted ühendusevälise riigi ettevõtlusega tegelevate isikutega, kellele ettevõtja kauplemiskohta võimaldab, kujundama selliselt, et tal oleks ühendusevälistelt isikutelt olemas kogu vajalik info, mis võimaldab sellekohast käibemaksukohustust täita.

Järeldus mõju olulisuse kohta: Nimetatud põhimõte on internetipõhist kauplemiskohta omavatele isikutele uudne. Senini sellised ettevõtjad ei ole pidanud tasuma käibemaksu, kui ühendusevälise riigi isik kasutab nende pakutavat kauplemiskoha teenust, et võõrandada oma ühenduses asuvat kaupa.

Mõju ulatus on keskmine või isegi suur, kuna internetipõhist kauplemiskohta omavale isikule on tegemist maksustamispõhimõtete muutumisega.

Mõju avaldumise sagedus on väike, kuna ettevõtja jaoks on see ühekordne tegevus ennast muudatustega kurssi viia.

Mõjutatud sihtrühma suurus: Suuremaid teadaolevaid internetipõhist kauplemiskohta omavaid isikuid on kuni kümme (nt AliExpress, Alibaba, Wish, Joom, EBay, Amazon), kellel tekib kaugmüügil käibemaksu deklareerimise kohustus Eestis. Eestis ei ole teadaolevalt ettevõtjaid, kes omaksid internetipõhist kauplemiskohta, mille kaudu võimaldatakse ühendusevälisest riigist imporditud kaupade kaugmüüki või ettevõtlusega tegeleval ühendusevälise riigi isikul võõrandada ühenduses asuvat kaupa.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud.

6.2. Kavandatav muudatus: ühendusesisese kaugmüügi käibe tekkimise koha määramine (KMS § 2 lõige 9, § 9 lõike 1 punktid 1, 2 ja 7, § 9 lõike 2 punkt 1, § 10¹, § 19 lõige 4).

Mõju valdkond: majanduslik mõju.

Mõju sihtrühm: ühendusesisest kaugmüüki teostavad ettevõtjad.

Mõju kirjeldus: muutub ühendusesisese kaugmüügi käibe tekkimise koha määramise kriteerium ehk piirmäär, millest alates tuleb kaugmüüki teostaval ettevõtjal deklareerida ja tasuda teise liikmesriiki mittemaksukohustuslasele võõrandatud kaupadelt arvestatud käibemaks selles teises liikmesriigis, ehk sihtliikmesriigis. Kehtiva korra kohaselt tuleb kaugmüügiga tegelevatel ettevõtjatel pidada arvestust teistesse liikmesriikidesse mittemaksukohustuslastele võõrandatud kaupade osas iga liikmesriigi kohta eraldi. Kui sihtliikmesriigi kehtestatud piirmäär (Eestis 35 000 eurot) on ületatud, tuleb kaugmüügiga tegelev ettevõtjal registreeruda selles liikmesriigis maksukohustuslasena ning deklareerida ja tasuda selles teises liikmesriigis sinna liikmesriiki mittemaksukohustuslasele võõrandatud kaupadelt arvestatud käibemaks. Muudatusega kehtestatakse ühtne kaugmüügi piirmäär 10 000 eurot, mida arvestatakse sihtliikmesriikide kohta kokku. Seega kaugmüügiga tegelev Eesti ettevõtja deklareerib ja tasub teistesse liikmesriikidesse mittemaksukohustuslastele võõrandatud kaupadelt arvestatud käibemaksu Eestis kuni kaugmüügi piirmäär 10 000 eurot on ületatud. Kui kaugmüügi käibe piirmäär 10 000 eurot on ületatud, siis tuleb kaugmüügiga tegelev ettevõtjal tasuda teistesse liikmesriikidesse mittemaksukohustuslastele võõrandatud kaupadelt tasumisele kuuluv käibemaks sihtliikmesriigis. See tähendab, et selline ettevõtja peab teistes liikmesriikides maksukohustuse täitmiseks kas ennast registreerima sihtliikmesriikides maksukohustuslasena või kasutama selleks KMS §-s 43 sätestatud erikorda ja deklareerida teises liikmesriigis tekkiv maksukohustus Eestis.

Järeldus mõju olulisuse kohta: ühendusesisese kaugmüügiga tegelevate ettevõtjate jaoks on muudatus olulise mõjuga, kuna põhimõtteliselt muutub käibe tekkimise koha määramiseks kehtestatud kaugmüügi piirmäära arvestamine. Piirmäära ei arvestata enam sihtliikmesriigi põhiselt vaid piiriülese käibe põhiselt. Selline muudatus lihtsustab käibe tekkimise koha määramist. Samas on piirmäär 10 000 eurot suhteliselt väike, mille ületamisel tuleb kaugmüügit arvestada käibemaks sihtliikmesriigi maksumääraga ning ka deklareerida ja tasuda see sihtliikmesriigis. Samas on teises liikmesriigis tekkiva maksukohustuse täitmiseks ettevõtjal õigus kasutada lihtsustust, ehk KMS §-s 43 sätestatud erikorda, mis võimaldab deklareerida teistes liikmesriikides tasumisele kuuluv käibemaks Eestis Maksu- ja Tolliameti elektroonilise portaali kaudu, vähendades seega ettevõtja jaoks käibemaksukohustusega kaasnevat kulu ja koormust.

Mõju ulatus on keskmine, kuna ühendusesisese kaugmüügi piirmäära arvestamise põhimõte küll muutub, kuid samas lihtsustub võrreldes kehtiva korraga. Kaugmüügi piirmäära ületamisel maksukohustuse täitmise kohustus sihtliikmesriigis tekib ka kehtiva korra kohaselt.

Mõju avaldumise sagedus on väike, kuna ettevõtja jaoks on see ühekordne tegevus ennast muudatustega kurssi viia.

Mõjutatud sihtrühma suurus: Mõjutatud ettevõtjate arv on ligi 600. Need on ettevõtjad, kelle piiriülene tehingumaht jääb vahemikku 10–35 tuhat eurot.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud.

6.3. Kavandatav muudatus: teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba müügi käibemaksuga maksustamise erikord (KMS § 2 lõige 9, § 4 lõige 1³, § 9 lõiked 4 ja 5, § 11 lõige 8, § 15 lõige 3, § 19 lõiked 3 ja 3¹, § 35 lõige 13, § 36 lõike 1 punkt 8, § 37 lõiked 1² ja 3, § 43, § 36 lõige 14).

Mõju valdkond 1: majanduslik mõju.

Mõju sihtrühm: ühendusesisest kaugmüüki teostavad ettevõtjad.

Mõju kirjeldus: ühendusesisest kaugmüüki teostavad ettevõtjad saavad õiguse teises liikmesriigis tekkiva maksukohustuse täitmiseks kasutada lihtsustust, ehk KMS §-s 43 sätestatud erikorda, mis võimaldab deklareerida teises liikmesriigis tekkiva maksukohustuse Eesti maksuhaldurile. Erikorra kasutamine on ettevõtja jaoks vabatahtlik.

Järeldus mõju olulisuse kohta: muudatus on positiivse mõjuga, sest ettevõtja saab valida, kas täidab teises liikmesriigis tekkiva maksukohustuse Eestis deklareerides ja tasudes teistes liikmesriikides tekkinud käibelt arvestatud käibemaksusumma Eesti maksuhaldurile või registreerib ennast maksukohustuslasena teistes liikmesriikides, kus tal tekib maksukohustus. Muudatus suurendab ettevõtjate tegutsemist piiriülel, elavdades ettevõtjate poolt kaupade võõrandamist teistesse liikmesriikidesse. Samuti on muudatusel positiivne mõju halduskoormusele, kuid erikorra kasutamisel väheneb ettevõtja jaoks käibemaksukohustusega kaasnev kulu ja koormus – ettevõtja ei pea enam registreerima end käibemaksukohustuslaseks ja täitma käibemaksu tasumisega seotud kohustusi igas liikmesriigis, kuhu ta kaugmüüki teostab.

Mõju ulatus on keskmine, kuna võib eeldada, et lihtsustatud korras teistes liikmesriikides tekkivat maksukohustuse deklareerimist hakkab kasutama valdav enamus sihtrühmast.

Mõju avaldumise sagedus on väike, kuna ettevõtja jaoks, kes on valinud erikorra, on erikorra kasutamise reeglitega kurssi viimine ühekordne tegevus.

Mõjutatud sihtrühma suurus: Mõjutatud ettevõtjate arv on ca 600. Need on ettevõtjad, kelle piiriülene tehingumaht jääb vahemikku 10–35 tuhat eurot.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud.

Mõju valdkond 2: majanduslik mõju.

Mõju sihtrühm: teise liikmesriigi mittemaksukohustuslasele teenust osutavad ettevõtjad, kui teenuse käibe tekkimise koht on teine liikmesriik.

Mõju kirjeldus: teise liikmesriigi mittemaksukohustuslasele teenust osutavad ettevõtjad saavad õiguse teises liikmesriigis tekkiva maksukohustuse täitmiseks kasutada lihtsustust ehk KMS §-s 43 sätestatud erikorda. Seda erikorda on kehtiva KMS §-s 43 alusel võimalus kasutada üksnes elektroonilise side teenust ja elektrooniliselt osutatavat teenust osutatavatel ettevõtjatel. Muudatusega laiendatakse nimetatud erikorda ka muudele teenustele kui elektroonilise side teenus ja elektrooniliselt osutatav teenus. Erikorra kasutamine ettevõtja jaoks on vabatahtlik.

Järeldus mõju olulisuse kohta: muudatus on positiivse mõjuga, sest ettevõtja saab valida, kas täidab teises liikmesriigis tekkiva maksukohustuse Eestis deklareerides ja tasudes teistes liikmesriikides tekkinud käibelt arvestatud käibemaksusumma Eesti maksuhaldurile või registreerib ennast maksukohustuslasena teistes liikmesriikides, kus tal tekib maksukohustus. Muudatus suurendab ettevõtjate tegutsemist piiriülel, elavdades ettevõtjate poolt teenuste osutamist teistesse liikmesriikidesse. Samuti on muudatusel positiivne mõju halduskoormusele, kuid erikorra kasutamisel väheneb ettevõtja jaoks käibemaksukohustusega kaasnev kulu ja koormus – ettevõtja ei pea enam registreerima end käibemaksukohustuslaseks ja täitma käibemaksu tasumisega seotud kohustusi igas liikmesriigis, kuhu ta teenust osutab.

Mõju ulatus on keskmine, kuna võib eeldada, et lihtsustatud korras teistes liikmesriikides tekkiva maksukohustuse deklareerimist hakkab kasutama valdav enamus sihtrühmast.

Mõju avaldumise sagedus on väike, kuna ettevõtja jaoks, kes on valinud erikorra, on erikorra kasutamise reeglitega kurssi viimine ühekordne tegevus.

Mõjutatud sihtrühma suurus jääb alla 1% (hinnanguliselt kuni 900 isikut) kogu maksukohustuslaste arvust.

Ebasoovitatavate mõjude riski ei tuvastatud.

Mõju valdkond 3: majanduslik mõju.

Mõju sihtrühm: internetipõhist kauplemiskohta omavad isikud, kes võimaldavad internetipõhise kauplemiskoha kaudu ettevõtlusega tegeval ühendusevälise riigi isikul kaupa võõrandada Eestis või teostada Eestist kaugmüüki.

Mõju kirjeldus: internetipõhist kauplemiskohta omav isik loetakse ühendusevälise riigi isiku kauba võõrandajaks, kui ühendusevälise riigi isik võõrandab oma kaupa ühenduses kasutades selleks internetipõhist kauplemiskohta. Nimetatud põhimõtte on internetipõhist kauplemiskohta omavatele isikutele uudne. Senini sellised ettevõtjad ei ole pidanud tasuma käibemaksu, kui ühendusevälise riigi isik kasutab nende pakutavat kauplemiskoha teenust. Kui internetipõhist kauplemiskohta omav isik võimaldab ühendusevälisel riigi isikul võõrandada selle isiku Eestis asuvat kaupa nii Eestist teistesse liikmesriikidesse (kaugmüük) kui ka Eestis, siis mõlemal juhul on internetipõhisel kauplemiskohal õigus selline käive deklareerida KMS §-s 43 sätestatud erikorra alusel. Erikorra kasutamine on ettevõtja jaoks vabatahtlik.

Erikorda võivad Eestis kasutada maksukohustuslased, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, aga kui need internetipõhist kauplemiskohta omavad ühendusevälised maksukohustuslased võimaldavad samal ajal ühendusevälise riigi isikul kaupa võõrandada ka mõnes teises liikmesriigis või teostada teisest liikmesriigist kaugmüüki, on nendel kauplemiskohta omavatel maksukohustuslastel võimalik samasugust erikorda kasutada muus liikmesriigis kui Eestis. Seega ei pruugi mõju nendele isikutele avalduda Eestis.

Järeldus mõju olulisuse kohta: muudatus on positiivse mõjuga, sest ettevõtja saab valida, kas täidab teises liikmesriigis tekkiva maksukohustuse Eestis deklareerides ja tasudes teistes liikmesriikides tekkinud käibelt arvestatud käibemaksusumma Eesti maksuhaldurile või registreerib ennast maksukohustuslasena teistes liikmesriikides, kus tal tekib maksukohustus.

Mõju ulatus on keskmine, kuna võib eeldada, et lihtsustatud korras teistes liikmesriikides tekkivat maksukohustust hakkab kasutama valdav enamus sihtrühmast.

Mõju avaldumise sagedus on väike, kuna ettevõtja jaoks, kes on valinud erikorra, on erikorra kasutamise reeglitega kurssi viimine ühekordne tegevus.

Mõjutatud sihtrühma suurus: Mõjutatud ettevõtjate arv on kuni 15. Suuremad teadaolevad internetipõhist kauplemiskohta omavad isikud (nt AliExpress, Alibaba, Wish, Joom, EBay, Amazon) tõenäoliselt ei registreeri ennast Eestis erikorra kasutajana vaid valivad selleks muu riigi, kus asuvad suured ühendusevälise riigi isiku vahelaod. Seega on võimalik, et erikorda hakkavad kasutama Eestis registreeritud internetipõhised kauplemiskohad, juhul kui nad võõrandavad ühendusevälise riigi isiku Eestis asuvat kaupa. Eestis ei ole teadaolevalt hetkel selliseid ettevõtjaid.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud.

6.4. Kavandatav muudatus: ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikord (KMS § 2 lõige 9¹, § 4 lõige 1², § 11 lõige 8, § 17 lõike 1 punktid 9 ja 11, § 36 lõike 1 punkt 8, § 43¹, § 46 lõige 14).

Mõju valdkond: majanduslik mõju.

Mõju sihtrühm: ettevõtjad, sh internetipõhist kauplemiskohta omavad isikud, kes tegelevad ühendusevälisest riigist imporditud kaupade kaugmüügiga.

Mõju kirjeldus: Alates 2021. aastast kaotab kehtivuse väikese väärtusega kaubasaadetise impordi maksuvabastus 22 eurot, ehk kõik saadetised maksustatakse. Kaubasaadetiste sujuvamaks ühendusevälisest riigist kauba saajani/tellijani toimetamiseks kehtestatakse erikord sellise kauba impordilt käibemaksu deklareerimiseks ja tasumiseks. Selleks, et kauba mittemaksukohustuslastest saajad ei peaks oma ühendusevälisest riigist tellitud kaubasaadetise kohta esitama tollideklaratsiooni ega tasuma tollile impordikäibemaksu, siis sellise kauba müüjad saavad õiguse rakendada erikorda, kogudes kauba tellijalt tellimuse eest tasumisel ka Eestisse kauba importimisel tasumisele kuuluva käibemaksu osa ning deklareerides selle kuupõhiselt maksuhaldurile. Ettevõtja jaoks on erikorra rakendamine vabatahtlik. Erikorda võivad kasutada ettevõtlusega tegelevad ühendusevälise riigi isikud, kellel puudub ühenduses asukoht või püsiv tegevuskoht. Nendel isikutel on mitmesse liikmesriiki importimise korral võimalik valida samasuguse erikorra kasutamine muus liikmesriigis kui Eestis. Seega ei pruugi mõju nendele isikutele avalduda Eestis.

Järeldus mõju olulisuse kohta: muudatus on positiivse mõjuga. Ettevõtja saab võimaluse oma kauba lihtsustatud korras ühenduses asuvale tellijale toimetamiseks.

Mõju ulatus: mõju ulatus on keskmine või suur, sest tegemist on täiesti uue regulatsiooniga ja maksustamispõhimõttega. Ettevõtja, kes soovib rakendada ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorda peab selleks registreerima ennast erikorra kasutajaks. Lisaks tuleb tal teha vastavad IT-arendused, et kauba tellijad erinevatest liikmesriikidest saaksid tellimuse esitamisel teabe kohaldatava käibemaksu määra kohta ja kauba eest tasumisel peab tasu sisaldama ka käibemaksu. Lisaks peab IT-arendus võimaldama ettevõtjal deklareerida ja tasuda kauba saajatelt kogutud käibemaksu maksuhaldurile liikmesriikide kaupa, kus käibemaks tasumisele kuulub, ehk kus asub kauba saaja.

Mõju avaldumise sagedus on väike, kuna ettevõtja jaoks on tegemist ühekordse tegevusega, mis puudutab vastavate IT-arenduste tegemist, et kauba tellija saaks juba tellimuse esitamisel ettevõtjalt teabe konkreetse kauba maksustamise kohta erikorra raames.

Mõjutatud sihtrühma suurus: Mõjutatud ettevõtjate arv on ca 15. Need on suuremad teadaolevad internetipõhist kauplemiskohta omavad isikud (nt AliExpress, Alibaba, Wish, Joom, EBay, Amazon).

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud.

6.5. Kavandatav muudatus: imporditud kauba eest käibemaksu deklareerimise ja tasumise erikord (KMS § 17 lõike 1 punkt 9, § 43², § 46 lõige 14).

Mõju valdkond: majanduslik mõju.

Mõju sihtrühm: postioperaatorid ja kullerteenuse osutajad.

Mõju kirjeldus: Erikorra rakendaja saab kauba saabudes kohe esitada kauba kohta tollideklaratsiooni ja vabastatud tollideklaratsioonide alusel saab saadetised toimetada saajatele. Kauba saajatelt kogutud käibemaksusumma deklareeritakse kuu arvestuses kogusummas käibedeklaratsioonil. Võrreldes kehtiva korraga tolliformaalsuste teostamise aeg kiireneb. Kehtiva korra kohaselt tuleb saadetised ajutiselt ladustada, seejärel teavitada saajaid kauba saabumisest. Kauba saaja teatab postiteenuse osutajale, kas ta deklareerib ise või volitab postiteenuse osutajat kauba impordi deklareerima. Impordi käibemaksu deklareerimine ja tasumine toimub tollideklaratsiooni põhiselt.

Järeldus mõju olulisuse kohta: muudatus on positiivse mõjuga, kuna tolliformaalsuste teostamine kiireneb ja lihtsustub.

Mõju ulatus on keskmine, kuna võib eeldada, et seda erikorda hakkab kasutama valdav enamus sihtrühmast.

Mõju avaldumise sagedus on väike, kuna ettevõtja jaoks on tegemist ühekordse tegevusega, et muudatustega kurssi viia ja ei eelda täiendavaid kulutusi.

Mõjutatud sihtrühma suurus on kuni 9 ettevõtjat, kelleks on Eestis postiteenust osutavad ettevõtjad.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud.

6.6. Kavandatav muudatus: käibemaksu korrigeerimine kauba või teenuse eest osaliselt või täielikult tasumata jätmise korral (KMS § 29 lõiked 14–17, § 36 lõike 1 punkt 7).

Mõju valdkond: majanduslik mõju.

Mõju sihtrühm: maksukohustuslased.

Mõju kirjeldus: kehtestatakse tingimused, mille täitmisel on maksukohustuslasel õigus osaliselt või täielikult kauba või teenuse eest esitatud tasumata jäetud arvet käsitada maksuarvestuses kui nn lootusetut võlga ja vähendada on maksukohustust.

Järeldus mõju olulisuse kohta: muudatus on positiivse mõjuga, kuna ettevõtja saab õiguse nn lootusetute võlgade osas oma käibemaksukohustust vähendada.

Mõju ulatus ja avaldumise sagedus on väike, kuna puudutab üksnes nn lootusetute võlgadega seotud maksukoormust.

Mõjutatud sihtrühma suurus: Sihtrühma suurus on keeruline määratleda, kuna puuduvad andmed selle kohta, paljudel maksukohustuslastel on nõudeid, mis vastavad eelnõus sätestatud tingimustele. Hinnanguliselt on sihtrühma suurus keskmine, ehk mõjutatud isikuid on alla poole maksukohustuslastest.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud.

6.7. Kavandatav muudatus: internetipõhist kauplemiskohta omava isiku maksukohustus, kui ta võimaldab ühendusevälisest riigist imporditud kaupade kaugmüüki või ettevõtlusega tegeleva

ühendusevälise riigi isikul võõrandada ühenduses asuva kaupa (KMS § 4 lõiked 1² ja 1³); ühendusesisese kaugmüügi käibe tekkimise koha määramine (KMS § 2 lõige 9, § 9 lõike 1 punktid 1, 2 ja 7 § 9 lõike 2 punkt 1, § 10¹, § 19 lõige 4); teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikord (KMS § 2 lõige 9, § 4 lõige 1³, § 9 lõiked 4 ja 5, § 11 lõige 8, § 15 lõige 3, § 19 lõiked 3 ja 3¹, § 35 lõige 13, § 36 lõike 1 punkt 8, § 37 lõiked 1² ja 3, § 43, § 46 lõige 14); ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikord (KMS § 2 lõige 9¹, § 4 lõige 1², § 11 lõige 8, § 17 lõike 1 punktid 9 ja 11, § 36 lõike 1 punkt 8, § 43¹, § 46 lõige 14); ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikord (KMS § 11 lõige 8, § 17 lõiked 9 ja 11, § 36 lõike 1 punkt 8; § 43¹, § 46 lõige 14).

Mõju valdkond: mõju riigiasutuste korraldusele.

Mõju sihtrühm: Maksu- ja Tolliamet.

Mõju kirjeldus: Töökoormuse tõus on seotud muudatuse jõustumisega seotud IT-lahenduste välja töötamisega ning suureneva teavitus- ja selgitustöö vajadusega.

Mõju ulatus on keskmine, kuna ei tekita maksuhaldurile pikemas perspektiivis lisakoormust.

Mõju avaldumise sagedus on keskmine, kuna maksumaksjate teavitustöö ja kontrollitegevus on maksuhalduri igapäevane töö, kuid seoses kehtima hakkavate muudatustega on vahetult muudatustele eelneval ja järgneval perioodil teavitustegevuse vajadus suurem. IT-lahenduste välja töötamisega seotud töökoormuse tõus on ühekordne.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud.

6.8. Koondhinnang mõju olulisusele: Kokkuvõttes on mõju väheoluline, kuna mõjutatavatele sihtrühmadele on mõju ulatus ja sagedus väike või keskmine ning ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud. Ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügiga tegelevatele ettevõtjatele, kes soovivad rakendada erikorda, ehk deklareerida ja tasuda kauba importimisel tasumisele kuuluv käibemaks kauba saaja/tellija eest, mis muudab kauba saaja jaoks kauba kätte saamise lihtsaks, võib mõju olla oluline, kuna mõju ulatus on keskmine või isegi suur. Samas on tegemist vabatahtliku korraga, millega ei ole kohustust liituda, kuid ilmselt on seda ettevõtjatel mõistlik teha oma klientuuri hoidmise ja kasvatamise eesmärgil.

7. Seaduse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Maksu- ja Tolliameti hinnangul on IT-arenduse, mis puudutab teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra (KMS § 43) ning ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorra (KMS § 43¹) rakendamist, kogukulu 2020. aastaks 1 672 776 eurot (millest 1 600 000 eurot on investeringu osa ja 72 776 eurot on hoolduskulu), 2021. aastaks 132 776 eurot (millest 60 000 eurot on iga-aastane jätkuarenduste vajadus ja 72 776 eurot on hoolduskulu), 2022. aastaks 132 776 eurot (millest 60 000 eurot on iga-aastane jätkuarenduste vajadus ja 72 776 eurot on hoolduskulu) ja 2023. aastaks 132 776 eurot (millest 60 000 eurot on iga-aastane jätkuarenduste vajadus ja 72 776 eurot on hoolduskulu). IT-arenduse 2020. aasta kulud kaetakse Maksu- ja Tolliameti ning Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse koostöös olemasolevast eelarvest. Aastate 2021-2023 jätkuarenduste kulu ja hoolduskulu taotletakse kuludele eelneva aasta riigi eelarvestrateegia raames.

Muudatuste mõju käibemaksu laekumisele.

Ühendusesisese kaugmüügi maksustamise reeglite muudatus – kaugmüük Eestist kuni 10 000 euro väärtuses maksustatakse Eestis. Kehtiva seaduse alusel maksustatakse kaugmüük Eestis kuni tarbimisliikmesriigis kehtestatud piirmäär on ületatud. See piirmäär on liikmesriigiti erinev – enamusel 35 000 ja mõnel (DE, LU, NL) 100 000 eurot⁴.

Eestist toimuva ühendusesisese kaugmüügi mõjuhinnang lähtub Maksu- ja Tolliameti andmetest kaugmüügiga tegelevate isikute kohta, kelle tehingumaht jääb vahemikku 10–35 tuhat eurot, ehk puudutab väike- ja keskmisi kaugmüügiga tegelevaid ettevõtjaid, kelle arv on ligi 600.

Hinnang põhineb eeldusel, et kaugmüük Eestisse on suurem kui Eestist välja. Netomõju ühendusesisese kaugmüügi maksustamise reeglite muudatusel on Eestile väike, kuid hinnangu kohaselt positiivne (ligi 0,3 mln eurot).

Ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüük – maksuvabastuse 22 eurot kaotamine.

Hinnanguliselt on muudatuse mõju 2021 aastal 13 mln eurot, 2022 aastal 15 mln eurot ja 2023 aastal 16 mln eurot, mille võrra käibemaksutulu suureneb. Mõjuhinnangu aluseks on postisaadetiste käibe prognoos, mis on vahemikus 67–79 mln eurot aastas.

Mõjuhinnangu koostamisel on võetud arvesse Omniva ühendusevälistest riikidest imporditud alla 22 euro väärtusega saadetiste mahu statistika (sh esemelise sisuga liht-, maks- ja tähitud kirjad), millele on lisatud ka teiste kullerfirmade saadetiste maht. Saadetiste mahu osas on eeldatud KMS muudatuse jõustumise aastal 10%-st langust ehk kaugmüük kolmandatest riikidest käesoleva aastaga võrreldes mõnevõrra väheneb. Tellijale muutub kaup käibemaksu võrra kallimaks, kuid samas paki kättesaamine ebamugavamaks ei muutu eeldusel, et platvormid kasutavad erikorda ja seda tõenäoliselt tehakse. Aastatel 2022–2023 on eeldatud saadetiste viimase kolme aasta keskmise kasvu jätkumist pooles ulatuses, mis on 6% (st pärast KMS muudatust on kasv mõõdukam).

Saadetise keskmise hinna eeldusena on kasutatud baasaasta 2017. aasta kohta 11 eurot (50% 22 eurost), mis kasvab edasistel aastatel THI (prognoosi) kohaselt. Mõjuhinnang ei eelda e-kaubanduse maksukahju vähenemist alusandmete vähesuse/puuduse tõttu.

Käibemaksu korrigeerimine, kui võõrandatud kauba või osutatud teenuse eest on osaliselt või täielikult jäetud tasumata.

Muudatus vähendaks käibemaksu laekumist 2021. aastal hinnanguliselt 15 miljoni euro võrra. Hinnangu aluseks on Võlausaldajate Liidu „Maksejõuetuse tõttu tegevuse lõpetanud ettevõtete analüüs 2015 ja 2016 aastal“ ning Äriregistri andmed lootusetute nõuete tegeliku mahu osas. Äriregistri andmed sisaldavad Eesti ettevõtete infot maha kantud nõuete kohta ning sealjuures ei sisalda võlausaldajate nõudeid (nt laenuid, krediidiastutuste nõuded). Kuna lootusetu nõue on raamatupidamisarvestuses maha kantud, kui puuduvad igasugused võimalused nõude kogumiseks (või selle tagasinõudmiseks tehtavad kulutused ületavad hinnanguliselt laekumisest saadaolevat tulu), siis ei olegi võimalik seda arve saajalt kätte saada.

Hinnangus ongi välja toodud kõige tõenäolisem mõju olemasoleva info/eeldustega arvestades. Sealjuures on võimalik, et sihtrühma suurus võib olla isegi suurem kui senises hinnangus arvestatud. Mitte sihtrühma pole raske määratleda, vaid täpne ettevõtete arv ei ole täna teada, kes lootusetute võlgade tõttu oma käibemaksukohustust vähendada saavad.

8. Rakendusaktid

Vajalik on muuta Vabariigi Valitsuse 7. märtsi 2019. a määrust nr 21 „Maksukohustuslaste registri põhimäärus“, seoses eelnõuga kavandatava KMS § 43 muutmisega, millega sätestatakse teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba müügi

erikord, mis asendab kehtivat elektrooniliste sideteenuste ja elektrooniliselt osutatavate teenuste käibemaksuga maksustamise rakendust (MOSS) ning seoses eelnõuga kavandatava KMS §-ga 43¹, millega sätestatakse ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikord.

Lisaks on vajalik muuta:

- 1) rahandusministri 10. juuni 2014. a määrust nr 17 „Käibedeklaratsiooni vorm“, kuna § 29 kohaselt saab maksukohustuslane õiguse teatud tingimustel vähendada oma maksukohustust võõrandatud kauba või osutatud teenuse müügihinnalt arvestatud käibemaksusumma võrra, kui ostja on jätnud soetatud kauba või saadud teenuse eest osaliselt või täielikult tasumata ning § 43² sätestatud erikorra kohaselt deklareerib maksukohustuslane, kes esitab tollile imporditud kauba tollideklaratsiooni kaudse esindajana kauba saaja eest, kauba saajalt kogutud käibemaksusumma oma käibedeklaratsioonil;
- 2) rahandusministri 7. aprilli 2004. a määrust nr 76 „Isiku maksukohustuslasena registreerimise avalduse vorm ja maksukohustuslase registreerimise kohta tehtava maksuhalduri otsuse vorm“, kuna ühendusesise kaugmüügi piirmäär, mille ületamisel tekib teise liikmeriigi isikul Eestis registreerimise kohustus, ja piirmäära arvestamise põhimõtte muutuvad.

9. Seaduse jõustumine

Seaduse muudatus on planeeritud jõustuma 2021. aasta 1. jaanuaril arvestades, et nõukogu direktiivi (EL) 2017/2455 artiklite 2 ja 3 ning nõukogu direktiivi (EL) 2019/1995 põhimõtteid peavad liikmesriigid kohaldama alates 1. jaanuarist 2021. a.

10. Eelnõu kooskõlastamine

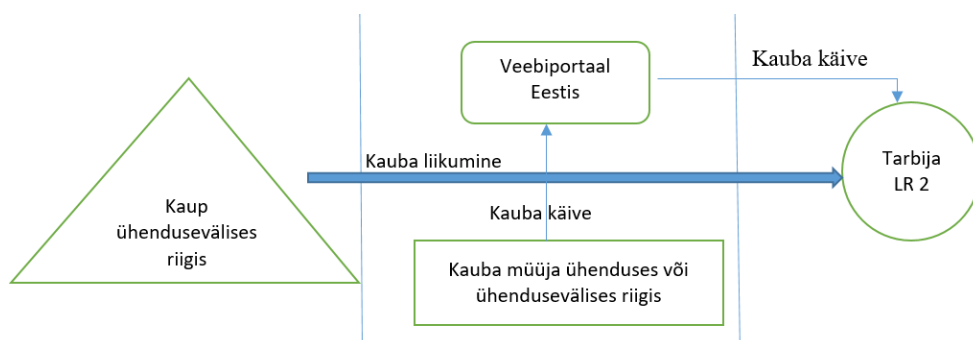
Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks ministeeriumidele ja arvamuse avaldamiseks Maksu- ja Tolliametile, Eesti E-kaubanduse Liidule, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Eesti Kaupmeeste Liidule, Eesti Tööstuste Keskliidule, Eesti Võlausaldajate Liidule, Rahvusvaheline Kaubanduskoda ICC Eestile ning Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioonile.

Näited internetipõhise kauplemiskoha vastutuse kohta

1. Käibemaksuseaduse § 4 lõige 1²– imporditud kaupade kaugmüük

Näide 1.1.

Muus liikmesriigis kui Eestis asuv mittemaksukohustuslane tellib veebiportaali kasutades kauba, mille väärtus ei ületa 150 eurot. Veebiportaal asub Eestis ja on registreeritud KMS § 43¹ lõike 3 punkti 1 alusel ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorra rakendajana.

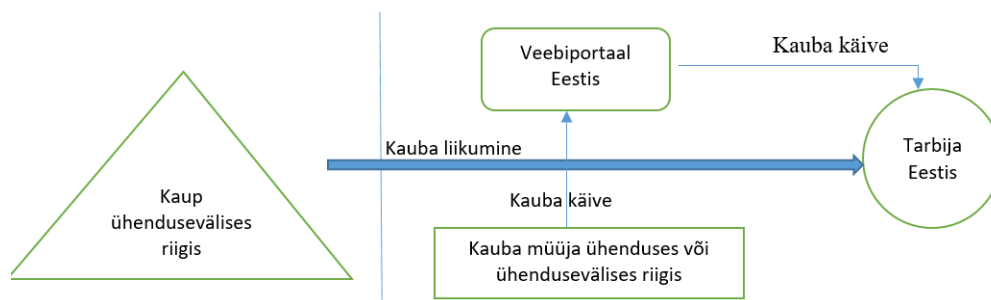

Sellisel juhul:

- veebiportaali käsitatakse vastavalt KMS § 4 lõikele 1² kauba võõrandajana kauba tellijale;
- maksustatavad tehingud:
 - a) kauba müük veebiportaalile – maksukohustust ühenduses ei teki, kuna käive tekib ühendusevälises riigis;
 - b) veebiportaali poolt kauba müük tellijale – maksukohustus tekib liikmesriigis 2, kuna käive tekib liikmesriigis 2 (käibemaksudirektiivi artikkel 33 c)). Veebiportaal deklareerib liikmesriigis 2 tekkiva käibe Eestis KMS § 43¹ lõike 17 alusel ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibedeklaratsioonil käibe tekkimise kuule järgneva kuu lõpuks;
 - c) kauba import – import toimub liikmesriigis, kus kaubad ühendusse toomise ajal asuvad. Impordiliikmesriigile on veebiportaal esitanud erikorra rakendamiseks antud maksukohustuslasena registreerimise numbri (KMS § 43¹ lõige 8). Ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorra alusel kauba import on maksuvaba vastavalt käibemaksudirektiivi artiklile 143 (1) (ca) (KMS § 17 lõike 1 punkt 11);
- veebiportaalil tekib ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käive ühendusevälise riigi kauba müüjalt kauba eest makse tasumise või makse tasumise kohustuse kinnituse saamisel (KMS § 11 lõige 8, § 43¹ lõige 6).

Näide 1.2.

Eestis asuv mittemaksukohustuslane tellib veebiportaali kasutades kauba, mille väärtus ei ületa 150 eurot. Veebiportaal asub Eestis ja on registreeritud KMS § 43¹ lõike 3 punkti 1 alusel ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorra rakendajana.

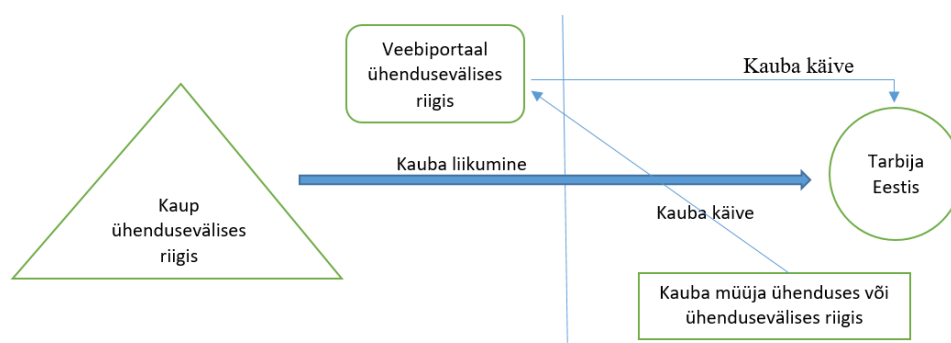

Sellise juhul:

- veebiportaali käsitatakse vastavalt KMS § 4 lõikele 1² kauba võõrandajana kauba tellijale;
- maksustatavad tehingud:
 - a) kauba müük veebiportaalile – maksukohustust ühenduses ei teki, kuna käive tekib ühendusevälises riigis;
 - b) veebiportaali poolt kauba müük tellijale – maksukohustus tekib Eestis, kuna käive tekib Eestis (KMS § 9 lõike 1 punkt 1). Veebiportaal deklareerib käibe Eestis KMS § 43¹ lõike 17 alusel ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibedeklaratsioonil käibe tekkimise kuule järgneva kuu lõpuks. Eesti siseriiklikul käibedeklaratsioonil KMD käivet ei deklareerita;
 - c) kauba import – import toimub liikmesriigis, kus kaubad ühendusse toomise ajal asuvad. Impordiliikmesriigile on veebiportaal esitanud erikorra rakendamiseks antud maksukohustuslasena registreerimise numbriga (KMS § 43¹ lõike 8). Ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorra alusel kauba import on maksuvaba vastavalt käibemaksudirektiivi artiklile 143 (1) (ca) (KMS § 17 lõike 1 punkt 11);
- veebiportaalil tekib ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käive ühendusevälise riigi kauba müüjalt kauba eest makse tasumise või makse tasumise kohustuse kinnituse saamisel (KMS § 11 lõike 8, § 43¹ lõike 6).

Näide 1.3.

Eestis asuv mittemaksukohustuslane tellib veebiportaali kasutades kauba, mille väärtus ei ületa 150 eurot. Veebiportaal ei asu ühenduses, kuid tema maksuesindaja on Eestis registreeritud KMS § 43¹ lõike 3 punkti 2 alusel ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorra rakendajana.

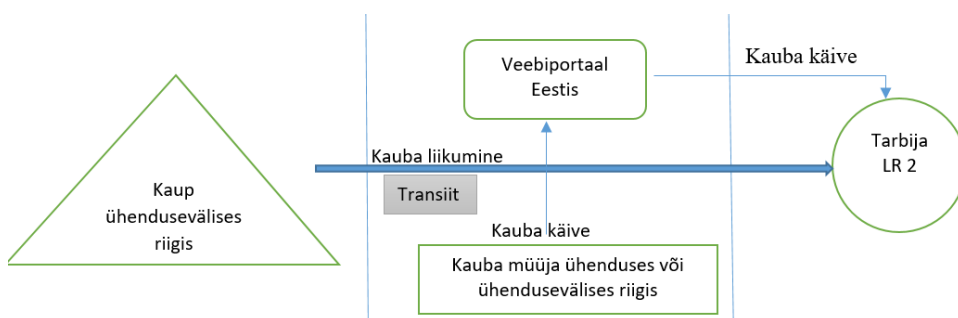

Sellise juhul:

- veebiportaali käsitatakse vastavalt KMS § 4 lõikele 1² kauba võõrandajana kauba tellijale;
- maksustatavad tehingud:
 - a) kauba müük veebiportaalile – maksukohustust ühenduses ei teki, kuna käive tekib ühendusevälises riigis;
 - b) veebiportaali poolt kauba müük tellijale – maksukohustus tekib Eestis, kuna käive tekib Eestis (KMS § 9 lõike 1 punkt 1). Maksuesindaja deklareerib veebiportaali käibe Eestis KMS § 43¹ lõike 17 alusel ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibedeklaratsioonil käibe tekkimise kuule järgneva kuu lõpuks;
 - c) kauba import – import toimub liikmesriigis, kus kaubad ühendusse toomise ajal asuvad. Impordiliikmesriigile on maksuesindaja esitanud erikorra rakendamiseks antud maksukohustuslasena registreerimise numbriga (KMS § 43¹ lõige 8). Ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorra alusel kauba import on maksuvaba vastavalt käibemaksudirektiivi artiklile 143 (1) (ca) (KMS § 17 lõike 1 punkt 11);
- veebiportaalil tekib ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käive ühendusevälise riigi kauba müüjalt kauba eest makse tasumise või makse tasumise kohustuse kinnituse saamisel (KMS § 11 lõige 8, § 43¹ lõige 6).

Näide 1.4.

Muus liikmesriigis kui Eestis asuv mittemaksukohustuslane tellib veebiportaali kasutades kauba, mille väärtus ei ületa 150 eurot. Veebiportaal asub Eestis, kuid ta pole registreeritud KMS § 43¹ lõike 3 punkti 1 alusel ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorra rakendajana.

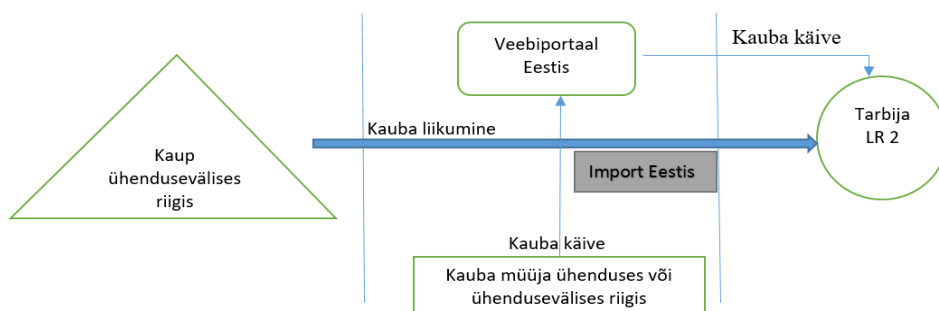

Sellise juhul:

- veebiportaali käsitatakse vastavalt KMS § 4 lõikele 1² kauba võõrandajana kauba tellijale;
- maksustatavad tehingud:
 - a) kauba müük portaalile – maksukohustust ühenduses ei teki, kuna käive tekib ühendusevälises riigis;
 - b) veebiportaali poolt kauba müük tellijale – maksukohustust ühenduses ei teki, kuna käibe tekkimise koht on ühenduseväline riik (käibemaksudirektiivi artikkel 32);
 - c) kauba import – import toimub liikmesriigis 2 kauba tellija poolt kas tavalist tolliprotseduuri kasutades, ehk käibemaks tasutakse maksuhaldurile kauba importimisel või eriskeemi kasutades (käibemaksudirektiivi XII jaotise 7. peatükk (KMS § 43²)), ehk käibemaksu tasutakse erikorda rakendavale postiasutusele, kullerile või tolliagendile, kes esitab kauba tollile isiku eest, kellele kaup saadetakse ja kogub kauba saajalt impordikäibemaksu, mille deklareerib tollideklaratsioonil.

Näide 1.5.

Muus liikmesriigis kui Eestis asuv mittemaksukohustuslane tellib veebiportaali kasutades kauba, mille väärtus ei ületa 150 eurot. Veebiportaal asub Eestis, kuid ta pole registreeritud KMS § 43¹ lõike 3 punkti 1 alusel ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorra rakendajana. Kaup imporditakse Eestis ja toimetatakse seejärel saajale teise liikmesriiki.

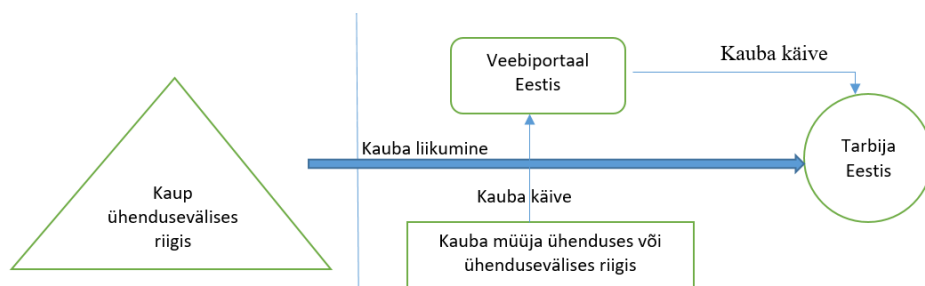
Sellise juhul:

- veebiportaali käsitatakse vastavalt KMS § 4 lõikele 1² kauba võõrandajana kauba tellijale;
- maksustatavad tehingud:
 - a) kauba müük veebiportaalile – maksukohustust ühenduses ei teki, kuna käive tekib ühendusevälises riigis;
 - b) veebiportaali poolt kauba müük tellijale – maksukohustus tekib liikmesriigis 2, kuna liikmesriik 2 on imporditud kauba kaugmüügi käibe tekkimise koht. Veebiportaalil tekib kohustus registreerida ennast maksukohustuslasena liikmesriigis 2;
 - c) kauba import – import toimub Eestis. Maksuvabastus (KMS § 17 lõike 1 punkt 11) ei kehti, kuna KMS §-s 43¹ sätestatud ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorda ei rakendata. Maksukohustus kauba impordimisel Eestisse on kauba müüjal.

Näites toodud juhul on kauba importija ja imporditud kauba kaugmüüja erinevad isikud. Kauba müüja ei saa antud juhul kauba impordimisel tasutud käibemaksu oma sisendkäibemaksuna kajastada, kuna käive selle kauba osas tekkis ühendusevälises riigis. Tekib topeltmaksustamine, kuna sama kauba eest on maksukohustus ka veebiportaalil, keda loetakse kauba mittemaksukohustuslasele võõrandajaks.

Näide 1.6.

Eestis asuv mittemaksukohustuslane tellib veebiportaali kasutades kauba, mille väärtus ei ületa 150 eurot. Veebiportaal asub Eestis, kuid ta pole registreeritud KMS § 43¹ lõike 3 punkti 1 alusel ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi erikorra rakendajana.

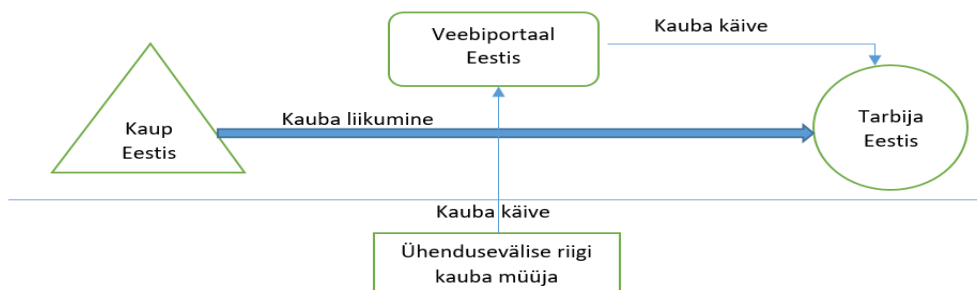
Sellise juhul:

- veebiportaali käsitatakse vastavalt KMS § 4 lõikele 1² kauba võõrandajana kauba tellijale;
- maksustatavad tehingud:
 - a) kauba müük veebiportaalile – maksukohustust ühenduses ei teki, kuna käive tekib ühendusevälises riigis;
 - b) veebiportaali poolt kauba müük tellijale – maksukohustust ühenduses ei teki, kuna käibe tekkimise koht on ühenduseväline riik (käibemaksudirektiivi artikkel 32);
 - c) kauba import – import toimub Eestis kauba tellija poolt kas tavalist tolliprotseduuri kasutades, ehk käibemaks tasutakse maksuhaldurile kauba importimisel kauba saaja poolt või eriskeemi kasutades (KMS § 43²), ehk käibemaks tasutakse erikorda rakendavale postiasutusele, kullerile või tolliagendile, kes esitab kauba tollile isiku eest, kellele kaup saadetakse ja kogub kauba saajalt impordikäibemaksu, mille deklareerib tollideklaratsioonil.

2. Käibemaksuseaduse § 4 lõige 1³– ühendusevälise riigi isiku ühenduses asuva kauba müük

Näide 2.1.

Eestis asuv mittemaksukohustuslane tellib veebiportaali kasutades kauba ühendusevälise riigi isikult. Veebiportaal ja kaup asuvad Eestis.

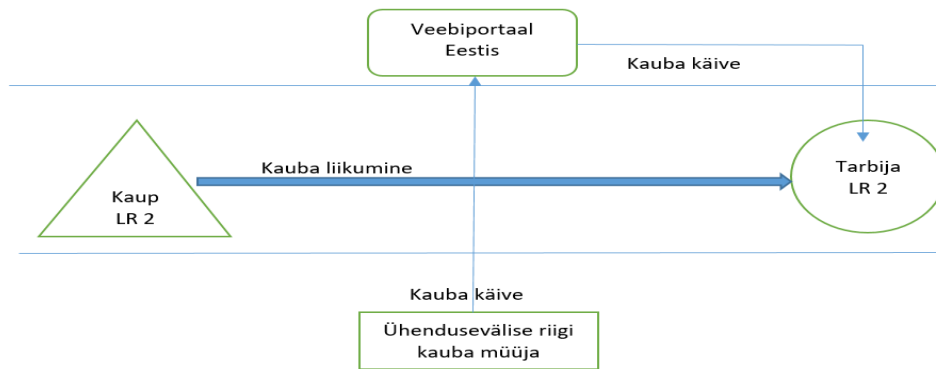
Sellise juhul:

- veebiportaali käsitatakse vastavalt KMS § 4 lõikele 1³ kauba võõrandajana kauba tellijale;
- veebiportaalil on õigus käibe maksustamisel rakendada erikorda (KMS § 43 lõike 1 punkt 10);
- maksustatavad tehingud:
 - a) kauba müük portaalile – maksustatakse 0% määraga (KMS § 15 lõike 3 punkt 14);
 - b) veebiportaali poolt kauba müük tellijale –veebiportaal deklareerib käibemaksu erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsioonil (KMS § 43 lõige 13);
- mõlema käibe tekkimise koht on Eesti;
- veebiportaalil tekib käive ühendusevälise riigi kauba müüjalt kauba eest makse tasumise või makse tasumise kohustuse kinnituse saamisel (§ 11 lõige 8).

Kui veebiportaal erikorda ei rakenda, siis ta deklareerib selle käibe siseriiklikul käibedeklaratsioonil.

Näide 2.2.

Liikmesriigis 2 asuv mittemaksukohustuslane tellib veebiportaali kasutades kauba ühendusevälise riigi isikult. Kaup asub liikmesriigis 2. Veebiportaal asub Eestis.

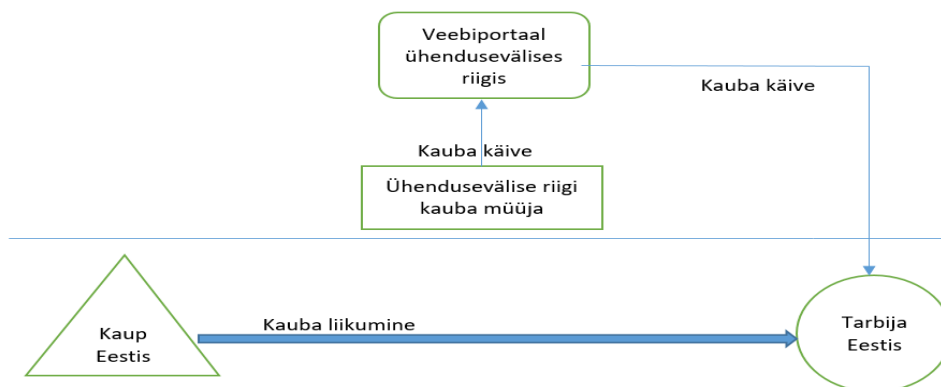

Sellisel juhul:

- veebiportaali käsitatakse vastavalt KMS § 4 lõikele 1³ kauba võõrandajana kauba tellijale;
- veebiportaalil on õigus käibe maksustamisel rakendada erikorda (KMS § 43 lõike 1 punkt 10) ja seega ta ei pea ennast registreerima käibemaksudokumentatsioonina liikmesriigis 2;
- maksustatavad tehingud:
 - a) kauba müük veebiportaalile – müük maksustatakse 0% määraga (KMS § 15 lõike 3 punkt 14);
 - b) veebiportaali poolt kauba müük tellijale – veebiportaal deklareerib liikmesriigis 2 tekkiva maksukohustuse käibemaksu erikorruga hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsioonil Eestis (KMS § 43 lõige 13);
- mõlema käibe tekkimise koht on liikmesriigis 2;
- veebiportaalil tekib käive kauba müüjalt kauba eest makse tasumise või makse tasumise kohustuse kinnituse saamisel (KMS § 11 lõige 8).

Näide 2.3.

Eestis asuv mittemaksudokumentatsioonlane tellib veebiportaali kasutades kauba ühendusevälise riigi isikult. Kaup asub Eestis. Veebiportaal asub ühendusevälises riigis.

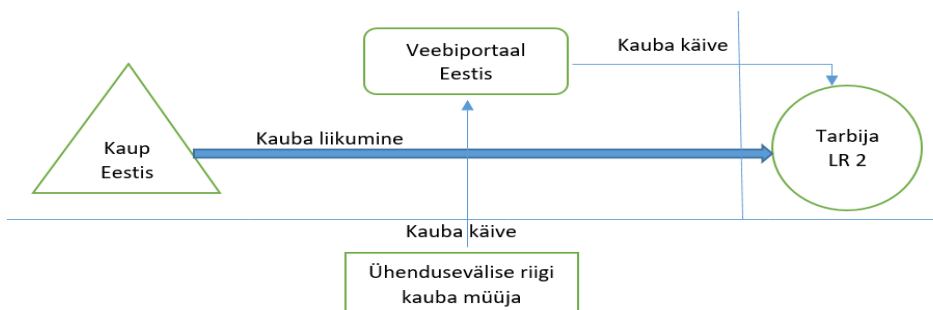
Sellisel juhul:

- veebiportaali käsitatakse vastavalt KMS § 4 lõikele 1³ kauba võõrandajana kauba tellijale;
- veebiportaalil on õigus käibe maksustamisel rakendada erikorda Eestis (KMS § 43 lõike 1 punkt 12);
- maksustatavad tehingud:
 - a) kauba müük veebiportaalile – müük maksustatakse 0% määraga (KMS § 15 lõike 3 punkt 14);

- b) veebiportaali poolt kauba müük tellijale – veebiportaal deklareerib Eestis tekkiva maksukohustuse käibemaksu erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsioonil (KMS § 43 lõige 13);
- mõlema käibe tekkimise koht on Eesti;
- veebiportaalil tekib käive kauba müüjalt kauba eest makse tasumise või makse tasumise kohustuse kinnituse saamisel (KMS § 11 lõige 8).

Näide 2.4.

Liikmesriigis 2 asuv mittemaksukohustuslane tellib veebiportaali kasutades kauba ühendusevälise riigi isikult. Kaup ja veebiportaal asuvad Eestis.

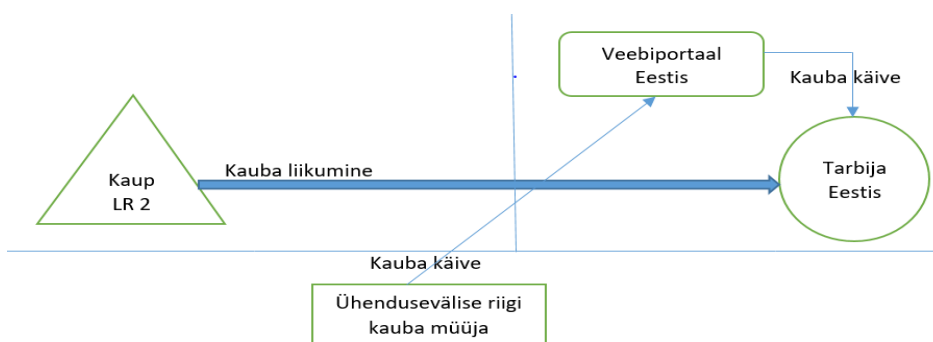

Sellisel juhul:

- veebiportaali käsitatakse vastavalt KMS § 4 lõikele 1³ kauba võõrandajana kauba tellijale;
- veebiportaalil on õigus ühendusesisese kaugmüügi maksustamisel rakendada erikorda (KMS § 43 lõike 1 punkt 5);
- maksustatavad tehingud:
 - a) kauba müük veebiportaalile – müük maksustatakse 0% määraga (KMS § 15 lõike 3 punkt 14);
 - b) veebiportaali poolt kauba müük tellijale – veebiportaal deklareerib teises liikmesriigis tekkiva maksukohustuse käibemaksu erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsioonil Eestis (KMS § 43 lõige 13);
- mõlema käibe tekkimise koht on Eesti;
- veebiportaalil tekib käive kauba müüjalt kauba eest makse tasumise või makse tasumise kohustuse kinnituse saamisel (KMS § 11 lõige 8).

Näide 2.5.

Eestis asuv mittemaksukohustuslane tellib Eestis asuvat veebiportaali kasutades kauba ühendusevälise riigi isikult. Kaup asub liikmesriigis 2.

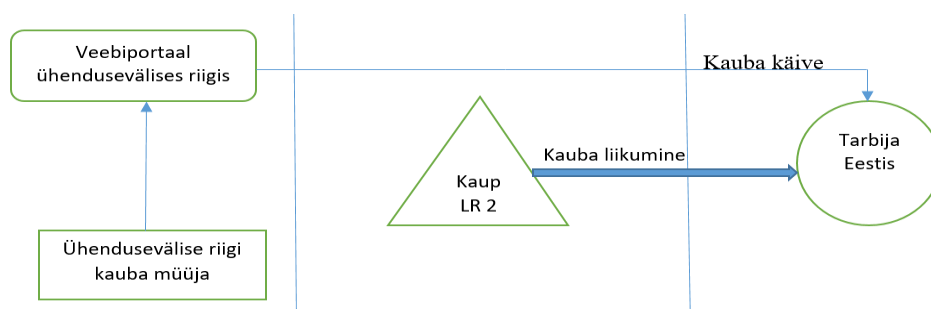

Sellisel juhul:

- veebiportaali käsitatakse vastavalt KMS § 4 lõikele 1³ kauba võõrandajana kauba tellijale;
- veebiportaalil on õigus ühendusesisese kaugmüügi maksustamisel rakendada erikorda (KMS § 43 lõike 1 punktile 5);
- ühendusevälise riigi kauba müüjal tekib käive liikmesriigis 2;
- veebiportaalil tekib käive Eestis;
- maksustatavad tehingud:
 - a) kauba müük veebiportaalile – müük maksustatakse 0% määraga liikmesriigis 2 (käibemaksudirektiivi artikkel 136a);
 - b) veebiportaali poolt kauba müük tellijale – veebiportaal deklareerib Eestis tekkiva maksukohustuse käibemaksu erikorra hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsioonil (KMS § 43 lõige 13);
- veebiportaalil tekib käive kauba müüjalt kauba eest makse tasumise või makse tasumise kohustuse kinnituse saamisel (KMS § 11 lõige 8).

Näide 2.6.

Eestis asuv mittemaksukohustuslane tellib ühendusevälise riigi veebiportaali kasutades kauba ühendusevälise riigi isikult. Kaup asub muus liikmesriigis kui Eesti.

Sellisel juhul:

- veebiportaali käsitatakse vastavalt KMS § 4 lõikele 1³ kauba võõrandajana kauba tellijale;
- veebiportaalil on õigus ühendusesisese kaugmüügi maksustamisel rakendada erikorda liikmesriigis, kus kaup asub;
- ühendusevälise riigi kauba müüjal tekib käive liikmesriigis 2;
- veebiportaalil tekib käive Eestis;
- maksustatavad tehingud:
 - a) kauba müük veebiportaalile – müük maksustatakse 0% määraga liikmesriigis 2 (käibemaksudirektiivi artikkel 136a);
 - b) veebiportaali poolt kauba müük tellijale – veebiportaal deklareerib Eestis tekkiva maksukohustuse käibemaksu erikorra hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsioonil liikmesriigis 2;
- veebiportaalil tekib käive kauba müüjalt kauba eest makse tasumise või makse tasumise kohustuse kinnituse saamisel (KMS § 11 lõige 8).

Euroopa Liidu õigusallikate ja käibemaksuseaduse muudatuste võrdlustabel

Euroopa Liidu õigusallika nimetus ja rekvisiidid

Nõukogu direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1-118), viimati muudetud direktiiviga 2019/1995 (ELT L 310, 02.12.2019, lk 1–5).

Käibemaksuseaduse sätte muutmise seaduse eelnõus	EL õigusallika nõue	Vastavus EL õigusallikale
§ 2 lg-d 9 ja 9 ¹	Art 14 (4)	Vastab.
§ 4 lg-d 1 ² ja 1 ³	Art-d 14a	Vastab.
§ 9 lg-d 4 ja 5	Art 36a	Vastab.
§ 9 lg 1 p-d 1, 2 ja 7 ning lg 2 p 1	Art-d 4, 33, 35 ja 36b	Vastab.
§ 10 ¹	Art-d 59c ja 35	Vastab.
§ 11 pealkiri ja lg 8	Art 66a	Vastab.
§ 15 lg 3 p 14	Art 136a	Vastab.
§ 17 lg 1 p 11	Art 143 (1) ca)	Vastab.
§ 18 p 6	Art 4	Vastab.
§ 19 lg 1	Art 214	Vastab.
§ 19 lg 3	Art-d 33, 272 (1) b)	Vastab.
§ 19 lg 3 ¹	Art 205	Vastab.
§ 19 lg 4	Art 33, 59c	Vastab.
§ 20 lg 6	Art 204 (1)	Vastab.
§ 29 lg-d 14–17	Art 90	Vastab.
§ 35 lg 13	Art 368	Vastab.
§ 36 lg 1 p-d 7 ja 8	Art-d 90 ja 242a	Vastab.
§ 37 lg 1 ²	Art-d 219a 2) a)	Vastab.
§ 37 lg 3	220 (1) 4)	Vastab.
§ 43	6.peatükk 1.–3. jagu	Vastab.
§ 43 ¹	6.peatükk 4. jagu	Vastab.
§ 43 ²	7. peatükk	Vastab.

Nõukogu direktiiv 2009/132/EÜ, direktiivi 2006/112/EÜ artikli 143 punktide b ja c rakendusala määratluse kohta seoses teatavate kaupade käibemaksuvabastusega nende lõplikul importimisel (ELT L 292, 10.11.2009, lk 5–30), viimati muudetud direktiiviga 2017/2455/EL (ELT L 348, 29.12.2017, lk 7–22).

Käibemaksuseaduse sätte muutmise seaduse eelnõus	EL õigusallika nõue	Vastavus EL õigusallikale
§ 17 lg 1 p 9	IV jaotis	Vastab.

MÄÄRUS

Vabariigi Valitsuse 7. märtsi 2019. a määruse nr 21 „Maksukohustuslaste registri põhimäärus“ muutmine

Määrus kehtestatakse maksukorralduse seaduse § 17 lõike 1 alusel.

§ 1. Vabariigi Valitsuse 7. märtsi 2019. a määruses nr 21 „Maksukohustuslaste registri põhimäärus“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 15 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 15. Teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise rakendus

(1) Teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise rakenduse ametlik lühend on OSS.

(2) Teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise rakendusse kantakse andmed, mis on ette nähtud komisjoni rakendusmääruse (EL) nr ..., millega kehtestatakse nõukogu määruse (EL) nr 904/2010 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses erikordadega, mis hõlmavad ...“;

2) määrust täiendatakse §-ga 15¹ järgmises sõnastuses:

„§ 15¹. Ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi rakendus

(1) Ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi rakenduse ametlik lühend on IOSS.

(2) Ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi rakendusse kantakse andmed, mis on ette nähtud komisjoni rakendusmääruse (EL) ..., millega kehtestatakse nõukogu määruse (EL) nr 904/2010 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses erikordadega, mis hõlmavad ...“.

§ 2. Määrus jõustub 2021. aasta 1. jaanuaril.

Rahandusministri 7. aprilli 2004. a määruse nr 76 „Isiku maksukohustuslasena registreerimise avalduse vorm ja maksukohustuslase registreerimise kohta tehtava maksuhalduri otsuse vorm“ ja rahandusministri 10. juuni 2014. a määruse nr 17 „Käibedeklaratsiooni vorm” muutmine

Määrus kehtestatakse käibemaksuseaduse § 20 lõike 12 ja § 27 lõike 1 alusel.

§ 1. Rahandusministri 7. aprilli 2004. a määruse nr 76 „Isiku maksukohustuslasena registreerimise avalduse vorm ja maksukohustuslase registreerimise kohta tehtava maksuhalduri otsuse vorm“ muutmine

Rahandusministri 7. aprilli 2004. a määruse nr 76 „Isiku maksukohustuslasena registreerimise avalduse vorm ja maksukohustuslase registreerimise kohta tehtava maksuhalduri otsuse vorm“ lisa 1 „Käibemaksukohustuslasena registreerimise avaldus“ ja lisa 2 „Maksukohustuslase kohta tehtava maksuhalduri otsuse vorm“ asendatakse käesoleva määruse lisadega (lisatud).

§ 2. Rahandusministri 10. juuni 2014. a määruse nr 17 „Käibedeklaratsiooni vorm” muutmine

Rahandusministri 10. juuni 2014. a määruse nr 17 „Käibedeklaratsiooni vorm” lisa 1 „Vorm KMD“ ja lisa 2 „Vorm KMD INF“ asendatakse käesoleva määruse lisadega (lisatud).

§ 3. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2021. aasta 1. jaanuaril.

Martin Helme
Rahandusminister

Veiko Tali
Kantsler

Lisa 1 Käibemaksukohustuslasena registreerimise avaldus
Lisa 2 Maksukohustuslase kohta tehtava maksuhalduri otsuse vorm
Lisa 1 Vorm KMD
Lisa 2 Vorm KMD INF